IZDAJA ZA GORIŠKO IN BENEČIJO

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 30 lir | Leto XVI. - Št. 65 (4528) | TRST, sreda 16. marca 1960

Začetek dela v razorožitvenem pododboru v Ženevi

Hammarskjoeldova poslanica desetorici opozarja na zaupanje vsega sveta vanje

Poslanico je prebral Hammarskjoeldov predstavnik Protić - Vsi delegati so v svojih govorih poudarjali pripravljenost delovati za ploden uspeh razgovorov Poslanica Hruščeva Eisenhowerju - Danes se začnejo tajne seje

ŽENEVA, 15. — Konferenca odbora desetorice o razorožitvi se je začela danes z dvanajstimi kratkimi govori. Na prvi javni seji so govorili delegati desetih držav, ki sestavljalo odbor. Še prej pa je v imenu tajnika OZN Hammarskjolda izrekel delegatom dobrodošlico njegov predstavnik Jugoslovan Dragoslav Protić, ki bo navzoč na sejah odbora kot opazovalec OZN.

Javna seja se je začela ob 15,05 v palači Združenih narodov v Ženevi in se je končala nekaj minut po 17. uri. Prihodnja seja bo jutri ob 10.30 in bo tajna.

V svoji poslanici, ki jo je prebral Protić, pravi Hammarskjoeld, da Francija, Velika Britanija, ZDA in SZ z imenovanjem odbora desetorice priznavajo pristojnost OZN glede razorožitve. Poslanica poudarja, da Združeni narodi v celoti podpirajo delo konference, poudarja važnost dela, ki se začenja danes, in omenja vznemirjenost držav članic OZN zaradi oboroževalne tekme. Medsebojno zaupanje je nujno potrebno, da se dosežejo prvi smotri te konference, pravi Hammarskjoeld in dodaja: «Upanje vsega sveta sloni na vas. Vi se zavedate ogromne zapletenosti naloge, ki vas čaka. Izrekam najiskrenejša voščila za uspeh vašega dela».

Govoril je zatem na kratko predsednik razorožitvenega odbora OZN Luis Padilla Nervo, ki je izjavil: «Moja dolžnost je, opomniti, da je razorožitveni odbor soglasno odobril sporazum štirih velesil za obnovitev posvetovanj o razorožitvi, s tem da je priznal — kakor so to storili zunanji ministri — da končna odgovornost za razorožitvene ukrepe temelji na listini Združenih narodov». Nervo je omenil, da je konferenca, ki se začenja danes, v bistvu nadaljevanje naporov, ki so trajali dolga leta, bodisi v okviru razorožitvenega odbora, kakor tudi v skupščini OZN, pogostoma na podlagi novih idej in novih predlogov, ki so jih postavile velike in majhne države. Nervo je zaključil: «Vzrok imamo upati, da se vaši razgovori začenjajo v ugodnih okoliščinah.»

Pomočnik bolgarskega zunanjega ministra Milko Tarabonov je v svojem pozdravnem govoru poudaril, da vse človeštvo postavlja velike upe v razorožitev, brez katere se mir ne bi mogel zajamčiti. Dodal je, da ne bi smelo biti težko, sporazumeti se o konkretnih razorožitvenih ukrepih. Na koncu je govornik podprl sovjetski razorožitveni načrt.

Voditelj kanadske delegacije general Burns je izjavil, da je njegova vlada mnenja, da je velike važnosti, sprejeti ukrepe, ki na; ustavijo oboroževalno tekmo. «Kanadska delegacija ne bo zanemarila nobene stvari, da pride do sporazuma o razorožitvi. Potrebno je vzpostaviti zaupanje med narodi, je nadaljeval Burns, in razpršiti posplošen strah, ki sedaj vlada na svetu glede nevarnosti, ki jo ustvarja oboroževalna tekma.»

Sledil je francoski delegat Jules Moch, ki je izjavil, da «novo orožje ima tako uničevalno moč, da si nihče ne bi upal uporabljati ga. Izjavil je zatem, da dve sredstvi omogočata pomiriti sedanjo zaskrbljenost: «Prva je v tem, da se posvetimo sredstvom za prevažanje jedrskih naprav, drugo pa, da začnejo naglo in nadzorovano manjšati zaloge tega orožja. «Vztrajati hočem na tej točki: nadzorovana obveznost, da se ne bo proizvajalo za nove zaloge, je v naši zamisli nerazdružljivo povezana z naglo preusmeritvijo — in ne samo simbolično — sedanjih zalog.»

Moch je dodal, da izven teh dveh idej ni jedrske razorožitve. «Brez te razorožitve, je dodal, kako naj se predlaga konvencionalna razorožitev, ki je sedaj postala tako postranska, da nekatere države samovoljno zmanjšujejo število svojega vojaštva pod predvideno višino.»

Italijanski delegat Gaetano Martino je med drugim izjavil, da so «narodi dosegli dokončno varnost zaradi obrambnega sistema, ki je postal potreben zaradi sedanje napetosti na svetu; vendar pa ta varnost ni plod zaupanja in miru, pač pa strahu. Ko se grozi s smrtnim orožjem, je vedno nevarnost, da se povzroči nesreča. Zato je očitno, da človeštvo lahko zavrnilo nevarnost pretkelosti samo tedaj, ko bo stopila v veljavo dokončna in popolna razorožitev. Upanje in volja vseh se morata torej osredotočiti v prepričetev izbruha spopada nepreračunljivega obsega. Ni dovolj sporazumeti se o splošnih načelih nekega vprašanja, temveč je predvsem potrebno sporazumeti se o podrobnostih, kajti za uresničenje razorožitve je potrebno rešiti številna in zapletena tehnična vprašanja.» Na koncu je Martino podpri zahodni načrt o razorožitvi.

Sledil je govor voditelja poljske delegacije. Ta je poudaril, da so prvikrat možnosti, da se v celoti doseže smoter, ki ga postavljajo pogajanja o razorožitvi. «Sedaj lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da je pot prosta k splošni in popolni razorožitvi, in da se ozračje mednarodnih odnosov izboljšuje. Narodi lahko z zaupanjem pričakujejo zaključek dela odbora desetorice».

Voditelj romunske delegacije je izrekel mnenje, da je sovjetski predlog najbolj v skladu s smotri sedanje konference. Po njegovem mnenju «ostajajo smotri zahodnega načrta tostran poti, ki jo je resolucija skupščine OZN začrtala desetim».

Voditelj češkoslovaške delegacije Jurij Nosek je izjavil, da mora odbor desetorice proučiti vse predloge, ki morajo privesti do popolne prepovedi jedrskega orožja, do uničenja zalog tega orožja in likvidacije vojaških oporišč na tujih ozemljih.

Voditelj sovjetske delegacije Valerijan Zorin je izjavil med drugim, da je splošna in popolna razorožitev v interesu vseh držav. Taka razorožitev bi omogočila premaganje vseh težav in bi rešila vprašanje nadzorstva.

«Sovjetska vlada in ljudstvo, je nadaljeval Zorin, sta prepričana o nujnosti take razorožitve. Vlade Indije, Burme, Indonezije in Afganistana so zelo cenile in podprle sovjetske predloge».

Zorin je dodal, da nekatere države, namesto, da bi sprejele konkretne predloge o razorožitvi, predlagajo proučevanje tehničnih vprašanj o različnih oblikah nadzorovanja nad oboroževanjem. «Sovjetska delegacija je mnenja, da bi morala skupina desetih v interesu miru in miroljubnega sožitja naglo proučiti sklepe skupščine OZN, ki je odobrila popolno razorožitev. Sovjetska delegacija je pripravljena proučiti vse spremembe k sovjetskemu načrtu in vse predloge, ki bodo postavljeni z namenom popolne razorožitve».

Angleški delegat Ormsby-Gore je poudaril upanje, ki ga ves svet postavlja v konferenco. «Neoporečno je, je dodal, da imata Vzhod in Zahod enak interes za razorožitev. Nihče ne more biti zadovoljen s sedanjim stanjem na svetu. Prenehati je treba s slabim uporabljanjem človeškega uma in bogastev človeka». Ormsby-Gore je poudaril, da si je Anglija skupno s svojimi zavezniki postavila za smoter postopno znižanje oboroženih sil in vojaških zalog, tako da bo ravnotežje med posameznimi državami ohranjeno do dokončne likvidacije sedanjih vojaških zalog.

Ameriški delegat Eaton je obrazložil stališče svoje vlade, ki je enako stališču drugih zahodnih držav. Prebral je tudi poslanico z voščili, ki jo je poslal Eisenhower. S tem se je seja zaključila.

Pozdravno poslanico je poslal tudi Hruščev. Prebral jo je Zorin. Hruščev izjavlja med drugim: «V našem času, ko je bilo ustvarjeno novo orožje s strahotno uničevalno silo, je vprašanje razorožitve postalo najvažnejše vprašanje. Prav popolna in splošna razorožitev je najzanesljivejše sredstvo, da se za vedno odpravijo vojne iz življenja človeške družbe. Sovjetska zveza je odločena izvesti popolno in splošno razorožitev. Sovjetska zveza je pokazala svojo željo podpreti s konkretnimi nameni to svojo rešitev z nedavnim sklepom, da ponovno zmanjša število svojega vojaštva za milijon 200 tisoč mož, kar bi po našem mnenju moralo olajšati ustvaritev ugodnih pogojev za pogajanja o popolni splošni razorožitvi, zaradi katere ste se sedaj zbrali v Ženevi. Sovjetska vlada je dala navodila svojemu predstavniku v odboru desetorice, naj na vse mogoče načine prispeva, da bo delo odbora plodno, ter naj se trudi, da bo čim hitreje pripravljena pogodba za splošno in popolno razorožitev. V imenu sovjetske vlade bi hotel izraziti upanje, da bodo ostali udeleženci odbora prinesli svoj praktičen prispevek k splošni in popolni razorožitvi. Sovjetska vlada je pripravljena skrbno proučiti vse predloge, ki stremijo po tem smotru».

Konferenca zaseda v isti dvorani, kjer so se novembra 1958 sestali predstavniki desetih držav, ki so razpravljali o ukrepih proti iznenadnemu napadu. Okoli podolgovate mize sedijo na obeh straneh posamezni predstavniki. Nasprotno kakor pri prejšnji konferenci, niso delegacije razmeščene po blokih druga nasproti drugi, temveč po abecednem redu posameznih držav (v angleščini). To je prvikrat, ko neka konferenca med Vzhodom in Zahodom zaseda na paritetični podlagi, kjer sedijo predstavniki Vzhoda in Zahoda pomešani med seboj. Pri mizi sedijo tudi predstavniki glavnega tajnika OZN. Za delegati pa so zasedli mesta izvedenci in tajniki posameznih delegacij. Na otvoritveni seji je bilo navzočih okoli sto časnikarjev, fotografov ter reporterjev radia in televizije.

Četrti teden vladne krize

Segni je včeraj poročal senatorjem o svojih razgovorih za sestavo vlade

V uradnem sporočilu se odobravajo dosedanji megleni programski sklepi vodstva KD - Desničarski poslanci KD pripravljajo za današnji sestanek napad na poskuse z levim centrom

(Od našega dopisnika)

RIM, 15. — Po včerajšnjem osemurnem sestanku vodstva krščanske demokracije je bil danes sestanek vodstva senatne demokristjanske skupine, ki je trajal štiri ure. Na današnjem sestanku je Segni dve uri poročal o svojih razgovorih za sestavo nove vlade ter pri tem ponovil tisto, kar je povedal že včeraj. Uradno sporočilo v današnjem sestanku, ki ga je vodil načelnik skupine senator Piccioni, poudarja, da se je razprave o Segnijevem poročilu udeležilo dvanajst senatorjev in da so razpravljali le o programu, ne pa o formuli nove vlade. V sporočilu ne najdemo izraza «levi center», temveč samo izjavo, da so se senatorji strinjali s programsko izjavo vodstva KD od 26. in 27. februarja ter tudi z včerajšnjo izjavo, o kateri je bilo rečeno, naj bi Segni sestavil koalicijsko tristransko vlado z republikanci in socialnimi demokrati.

Ko so po sestanku novinarji vprašali Piccionija, naj jim kaj več pove, tega ni hotel storiti, temveč je le dejal, naj si preberejo uradno sporočilo. Pač pa je bil nekoliko bolj zgovoren Segni, čeprav ni povedal nič novega. Poudaril je le, da je glavna naloga njegovih posvetovanj v sedanji fazi krize «določiti program bodoče vlade, ki bi bil najbolj pripraven za srečno rešitev sedanje krize ter omogočil nadaljnji demokratični, gospodarski in socialni razvoj države».

Poleg tega se je zvedelo, da na sestanku niso razpravljali o zahtevi senatorja Januzzija, naj se skličejo vsi demokristjanski senatorji na sestanek. Januzzi je svojo zahtevo Piccioniju obrazložil takole: «Mislim, da smo vsi politično in moralno odgovorni, da vas v tej uri nespornih težav za vašo vest ne pustimo same. Poznejša kritika je lahka. Napoved nasprotnega glasu, ko je vlada že imenovana in program določen, je v nasprotju z disciplino». Tudi senator Cerica je izjavil, ko je pismo prebral, da se z njim strinja.

Jutri bo Segni poročal o svojih razgovorih vodstvu poslanske skupine KD. Morda gre za najvažnejši sestanek za reševanje vladne krize, saj šteje poslanska skupina KD 273 poslancev. Zato je razumljivo, da se demokristjanski desničarji na čelu s Scelbo, Andreottijem in drugimi pripravljajo na napad proti poskusom za sestavo vlade levega centra. V ta namen je sklical Scelba vse tiste poslance, ki so pristaši njegove struje tako imenovanega *«ljudskega centrizma»*. Razpravljali so o stališču, ki ga bodo jutri zavzeli. V vodstvu poslanske skupine KD sedijo namreč kar štiri Scelbovi pristaši: Migliori, Manzini, Martinelli in Restivo-Terranno. Poslanec Lucifredi je «scelbovcem» poročal o včerajšnjem poteku sestanka vodstva KD. Kot je znano, Lucifredi ni hotel glasovati za včerajšnji sklep vodstva, ki predvideva sestavo tristranske koalicije vlade s PRI in PSDI.

Zvedelo se je, da bodo na podlagi izida jutrišnjega sestanka Scelbovi pristaši sklepali, ali naj zahtevajo sklicanje plenuma skupine demokristjanskih poslancev ali pa naj zahtevajo sklicanje nič manj kot glavnega odbora krščanske demokracije. Kot je znano, zahtevajo «scelbovci» štiristransko staro centristično vlado skupaj z liberalci, republikanci in socialnimi demokrati. Trenutno pa ne izključujejo možnosti sestave tristranske vlade, ki bi morala dobiti potrebno večino v poslanski zbornici s pomočjo neodvisnih poslancev. Če pa bi prišlo do posredne ali neposredne podpore PSI in bi se taka podpora izkazala kot neizogibno nujna za dosego večine, potem bi Scelbovi pristaši zahtevali najprej sklicanje vseh poslancev KD in nato še glavnega odbora KD.

Andreotti je že v nedeljo napadel poskus sestave vlade levega centra. Danes je imel daljši razgovor s Segnijem. Morov namestnik Salizzoni se je pogovarjal s socialističnim prvakom Pierracinijem, sindikalistični prvak Donat-Cattin pa s poslancem Stortijem, glavnim tajnikom demokristjanskega sindikata CISL.

Nadvse važna je tudi izjava socialističnega prvaka poslanca Oresta Lizzadrija o včerajšnjem sestanku demokristjanskega vodstva: «Ta sestanek predstavlja izraz dobre volje», je dejal Lizzadri. Poudaril pa je — ter pri tem še posebej izjavil, da tolmači misel svoje stranke — da je namen PSI, da se ne izključi nobena možnost za sporazum. «Seveda, je dodal, bo potrebno, da se krščanska demokracija ne drži strogo nekaterih točk svojega programa.»

Nocoj se je sestalo vodstvo PSDI in razpravljalo o dosedanjem zbližanju s KD za sestavo tristranske vlade. Na sestanku je govoril Saragat, ki je pozitivno ocenil včerajšnje poročilo o sestanku vodstva KD. Nalogo določanja točnih programskih točk stranke v nadaljnjem razvoju pogajanj z novo vlado pa je Saragat preložil na centralni komite, ki bo začel svoje zasedanje jutri v Rimu.

Tajnik PRI Reale je najprej novinarjem povedal, da se bo tudi njegovo vodstvo sestalo prihodnjo soboto. Na tem sestanku bo PRI izrazila svoje mnenje glede dogodkov v teh dneh. Tudi Reale je dejal, da je izid včerajšnjega sestanka KD po njegovem mnenju pozitiven. Končno je izrazil svojo željo, da bi prišlo do sestave vlade levega centra.

Republikansko glasilo «La voce repubblicana» pa poudarja, da sta se edina predstavnika Andreottijeve «Primavere» in Scelbovega «ljudskega centrizma», Evangelisti in Lucifredi, včeraj glasovanja vzdržala. List piše, da si republikanci ne skrivajo težav in resnosti programskih pogajanj ter odklanja očitke, da bi bili republikanci trmasti. Ko govori člankar o deželnih avtonomijah pa poudarja, da je Segnijev predlog za ustanovitev tako imenovanih «deželnih konzorcijev» najslabša rešitev. Za vprašanje šole pa je v članku rečeno, da je to najbolj resno izmed vseh, kajti tu gre za načelni spor s Krščansko demokracijo.

Za rešitev sedanje krize je zelo zanimiv članek, ki ga je napisal v političnem tedniku «Punto» novinar Vittorio Gorresio, dopisnik turinske «La Stampa» v Rimu. V članku poudarja, da je že v tretjem tednu krize postalo povsem jasno, da je v Italiji samo ena kriza in sicer — kriza krščanske demokracije, ki je bolj globoka in hujša od vseh drugih. Spričo te krize je mnogo manjša kriza, ki je nastala v senatu z ostavko senatorja Merzagore.

Za krščansko demokracijo trdi člankar, da ni zmožna izpolnjevati svojih odgovornosti, ker ne razpolaga s popolno samostojnostjo. Odgovarjati mora za svoje programe in za svoje akcije zunanjim silam, ki jo nadzorujejo, medtem ko so same brez nadzorstva in se vedno izognejo vsaki odgovornosti.

Te zunanje sile so v prvi vrsti «Meščanski odbori» («Comitati civici»), ki jih vodi prof. Gedda, Katoliška akcija ter določene skupine, ki sestavljajo tako imenovano Katoliško desnico.

Bistveni namen teh sil je odločna desničarska politika avtoritativne vrste, ki hoče uničiti vse demokratične ustanove in teži k vzpostavitvi režima, kakršen je Salazarjev na Portugalskem in de Gaullov v Franciji. Toda v Italiji takega «močnega človeka» še ni, kajti niti Pacciardi ne bi bil primeren, ker je preveč znan kot antifašist in garibaldinec v Španiji.

Katoliška akcija, Meščanski odbori in Katoliška desnica ne varčujejo s sredstvi, da bi dosegli svoj namen. Gedda razpolaga med demokristjanskimi od 273 najmanj z 80 poslanci. Njihovi mandati prihajajo od ustanov in oseb, ki so izven krščanske demokracije. Zato morajo ti poslanci te ustanove in osebe ubogati. Clankar jih primerja z oficirji nekakšne fašistične milice, ki jih je vezala dvojna prisega kralju in dučeju.

Tako so sedanji Geddovi parlamentarci vezani z dvema disciplinama: z disciplino v Katoliški akciji in z disciplino v KD. Ko pride do spora, vedno zmaga disciplina v Katoliški akciji.

Za KD pravi dalje člankar, da ni enotna politična formacija, temveč nekaka zveza struj ali bolje rečeno strank. Vsaka izmed njih je organizirana na moderen način z izvoljenimi vodstvi, s tajništvi, z izvršnimi odbori, z uradnimi časopisnimi glasili.

Na splošno je vsaka struja razdeljena na center, na desno krilo in levo krilo. In znotraj teh struj se vršijo redne bitke med popustljivimi in nepopustljivimi, med trdimi in mehkimi.

Končno pravi člankar, da bo pravi čudež, če bo Segni sestavil vlado levega centra. Za Gronchija piše, da se govori, da Segnija ne mara in da mu je zaradi tega dal mandat zato da bi se opekel. Desnica hoče levičarski poskus, ker smatra, da je mogoč. Levica je nezaupljiva in ga noče. Toda laična levica — republikanska in socialdemokratska — se bori da se ta poskus izvede, ker se boji, da bi po neuspehu poizkusa z levim centrom prišlo naravnost do enobarvne vlade. Laična levica se ne boji, da bi tako enobarvno vlado podpirala desnica; bolj se boji, da bi jo podpiral neposredno Nenni, ker bi na ta način «skočil na glave republikancem in socialdemokratom.»

«Mnogo nas je, ki se strinjamo, da ni moč ničesar razumeti», zaključuje svoj članek Vittorio Gorresio.

A. P.

Kancler Adenauer išče v ZDA podporo za destruktivno politiko svoje vlade

Razgovor v Beli hiši z Eisenhowerjem - Ločen razgovor med Herterjem in Brentanom - Komentar «Izvestij»

WASHINGTON, 15. — Predsednik Eisenhower je sprejel danes v Beli hiši kanclerja Adenauerja. Kancler je prišel v Belo hišo v spremstvu zunanjega ministra Brentana, nemškega poslanika v Washingtonu in nekaterih funkcionarjev.

Vzporedno z razgovorom med Eisenhowerjem in Adenauerjem je v bližnji sobi potekal razgovor med državnim tajnikom Herterjem in von Brentanom. Pozneje sta se oba zunanja ministra pridružila razgovorom med Eisenhowerjem in kanclerjem.

Po razgovoru med kanclerjem in predsednikom so objavili uradno poročilo, v katerem oba državnika poudarjata odločenost nadaljevati napore za združitev Nemčije Dalje izjavljata, da mora biti «ohranitev svobode zahodnoberlinskega prebivalstva in njegove pravice do samoodločbe podlaga slehernega prihodnjega sporazuma o bivši nemški prestolnici».

Oba državnika sta govorila o evropski integraciji in sta poudarila željo, da se ZDA in Kanada v kratkem tesneje pridružijo evropskim državam v okviru novega organizma za gospodarsko sodelovanje. Ameriški predsednik je potrdil podporo svoje vlade smotrom evropskih skupnosti in okrepitvi gospodarskega sodelovanja atlantskih držav.

Po razgovoru je Adenauer izrekel prepričanje, da bodo zahodni zavezniki «ostali odločni glede Berlina». Dodal je: «Zelo sem zadovoljen in upam da je zadovoljen tudi predsednik ZDA.»

V državnem departmaju sta se posebej sestala državni tajnik Herter in von Brentano. Sestanku je nekaj časa prisostvoval tudi Adenauer. Po razgovoru so objavili uradno poročilo, ki pravi, da so govorili o pripravi konference najvišjih, o razorožitvi, o Nemčiji in o Berlinu. Govorili so tudi o nemškem imetju v ZDA in o povečanju pomoči nezadostno razvitim deželam.

Ko je prišel v Washington, je kancler izjavil, da je prišel v ameriško prestolnico, da se sporazume z ameriško vlado «o skupnem stališču glede nekaterih težav, ki jih mora Zahod premagati».

Glasilo sovjetske vlade «Izvestija» piše v zvezi z Adenauerjevim obiskom v ZDA, da «kancler, ki je zaskrbljen zaradi nesoglasji, ki so nastala med zavezniki glede Berlina, si skuša zagotoviti podporo ZDA in upa, da ameriška vlada ne bo skušala rešiti berlinsko vprašanje na konferenci najvišjih».

«Adenauer, nadaljuje list, je zaskrbljen zaradi morebitnega izboljšanja mednarodnih odnosov in posveča velik del svojega časa sestankom s tistimi, ki so bili pristaši politike, ki jo je vodil Dulles.»

Škof F. Čekada se mora zagovarjati zaradi nezakonite trgovine

SKOPJE, 15. — Po vesteh iz dobro obveščenih krogov se bo jutri v Skoplju pričel proces proti katoliškemu škofu Franju Čekadi, ki je obtožen, da je nezakonito trgoval z inozemstvom. V afero sta vmešana se dva duhovnika in dve drugi osebi. Škof in ostali štirje so obtoženi, da so pritihotapili od 1956 do 1959. leta iz Italije razno blago, med drugim televizijske aparate, radioaparate in avtomobile v vrednosti 37 milijonov dinarjev. V obtožnici se ugotavlja, da je to blago pošiljal katoliški duhovnik vojni zločinec Krunoslav Draganović, ki živi v Italiji.

Program obiska De Gaulla v ZDA

WASHINGTON, 15. — Poročilo, ki so ga objavili danes v Washingtonu in v Parizu, daje glavne obrise bivanja generala de Gaulla v ZDA od 22. do 29. aprila. Iz Kanade bo de Gaulle v spremstvu svoje žene prišel v Washington v petek 22. aprila opoldne. Iz Washingtona bo odpotoval v New York 26. aprila zjutraj.

V New Yorku bo ostal 24 ur in 27. aprila bo odpotoval v San Francisco, kjer bo ostal do naslednjega dne in bo zatem odpotoval v New Orleans. Obisk se bo zaključil 29 aprila, ko bo de Gaulle iz New Orleansa odpotoval v francosko Gvajano.

De Gaulla bo spremljal zunanji minister de Murville.

Poročilo vlade FLRJ o delovanju v l. 1959

Dvig industrijske in kmetijske proizvodnje, zboljšanje odnosov z rimskokatoliško cerkvijo - Napoved sprememb nekaterih ustavnih določb

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 15. — Zvezni izvršni svet je na današnji seji sprejel poročilo o delu v preteklem letu, ki bo predloženo v odobritev zvezni skupščini. Poročilo ugotavlja, da so bili v preteklem letu doseženi pomembni rezultati na področju dviga proizvajalnih sil in proizvodnje. Zvezni izvršni svet ugodno ocenjuje rezultate dosežene na področju industrije, pri razvoju modernega socialističnega kmetijstva, dvigu življenjske ravni in ugotavlja, da so ugodni pogoji, da se ta proces nadaljuje tudi v prihodnjih letih. V zunanjepolitičnem delu poročila se ugotavlja splošno izboljšanje mednarodnega položaja in ugodnejše perspektive za rešitev odprtih mednarodnih vprašanj. Zvezni izvršni svet poudarja, da politika miroljubne koeksistence, ki jo Jugoslavija dosledno izvaja vedno bolj prevladuje v mednarodnih odnosih in da bo Jugoslavija to politiko vodila tudi v bodoče.

Politika izgradnje komunalne samouprave in krepitve in razširitve materialne osnove organov v samoupravljanju in komun se je — poudarja poročilo — odrazila tudi v političnem življenju Jugoslavije. V preteklem letu je še bolj prišla do izraza individualna in kolektivna pobuda državljanov v smeri vsestranskega in popolnega izkoriščanja in uresničenja političnih, socialnih in gospodarskih pravic in spoštovanja svobode osebnosti, verskih in drugih prepričanj in daljnjega razvoja demokratičnih pravic.

Potem ko se ugotavljajo uspehi doseženi na gospodarskem področju (19-odst. povečanje nacionalnega dohodka, 18-odst. povečanje osebne potrošnje v primeri s prejšnjim letom, 13-odst. povečanje industrijske proizvodnje, izredni rezultati na področju kmetijske proizvodnje, povečanje uvoza in izvoza), zvezni izvršni svet ugotavlja, da se je politika zveznega izvršnega sveta v odnosu do verskih skupnosti dosledno držala načela svobode vesti in veroizpovedi na osnovi ločenosti Cerkve od države in enakopravnosti vseh verskih skupnosti. To načelno stališče je prispevalo k nadaljnji normalizaciji odnosov med Cerkvijo in državo.

V poročilu zveznega izvršnega sveta se posebno ugotavlja, da je v rimskokatoliški Cerkvi v Jugoslaviji prišlo do večjega izraza pojmovanje o potrebi in koristnosti vzdrževanja normalnih odnosov z državo z vedno bolj izraženo tendenco, da svoje delovanje razvija v okviru ustave in zakona o pravnem položaju verskih skupnosti. Z rimskokatoliško Cerkvijo v Jugoslaviji, poudarja poročilo, so bili lani vzpostavljeni normalnejši odnosi kot prejšnja leta kljub naporom reakcionarnih krogov in posameznikov, da otežkočajo in onemogočijo pozitiven razvoj v procesu normalizacije odnosov med rimskokatoliško Cerkvijo in državo. Zvezni izvršni svet ugotavlja, da se lahko pričakujejo nadaljnji rezultati zboljšanja odnosov z rimskokatoliško Cerkvijo, kolikor se bodo v krogih rimskokatoliške Cerkve zadržale dosedanje pozitivne tendence.

V poglavju o mednarodnih odnosih se ugotavlja, da je Jugoslavija pozdravila obnovitev stikov med odgovornimi državniki velikih sil, pozitivno ocenila konferenco zunanjih ministrov v Ženevi, ugotavlja, da so ti razgovori pokazali, da je vprašanje združitve Nemčije potrebno prepustiti samim Nemcem. Glede mirovne pogodbe z Nemčijo, zvezni izvršni svet poudarja, da je Jugoslavija kot žrtev Hitlerjevega napada in kot država, ki se dosledno zavzema za sporazumno rešitev mednarodnih vprašanj neposredno zainteresirana za to vprašanje in da ima pravico na udeležbo v razpravi o tem vprašanju.

V sporočilu se nadalje ugotavlja, da je Jugoslavija pozdravila sporazum med Sovjetsko zvezo in ZDA o izmenjavi obiskov odgovornih državnikov obeh držav in posvečala polno pozornost vprašanju razorožitve, prenehanju jedrskih poizkusov in pokazala polno razumevanje za osvobodilna gibanja azijskih in afriških narodov in za utrditev dobrih odnosov na Balkanu ter da je podprla pozitivne pobude, ki so imele za cilj ureditev razmer na tem področju. V poročilu se nadalje ugotavljajo pozitivni rezultati obiska predsednika Tita afriškim in azijskim državam, Edvarda Kardelja skandinavskim državam in drugih uradnih obiskov.

Zvezni izvršni svet nadalje napoveduje vrsto ukrepov za ugotovitev skladnejšega razvoja gospodarstva, nadalje revizijo ustavnih predpisov, da bi se bolje vskladili z razvojem družbeno gospidarskega in političnega sistema in potrebo sprejema konkretnega zakona o komunalni ureditvi in zakona o gospodarskih organizacijah.

B. B.

Obisk Kreiskega v FLRJ

V Jugoslaviji poudarjajo, da nudi obisk priložnost za ureditev vseh vprašanj, ki se tičejo pravic jugoslovanske manjšine v Avstriji

BEOGRAD, 15. — Na vabilo jugoslovanske vlade bosta jutri prispela v Beograd avstrijski zunanji minister dr. Bruno Kreisky in državni podtajnik dr. Franz Gschnitzer v spremstvu petih vladnih visokih funkcionarjev. Med njimi je tudi načelnik oddelka za Vzhodno Evropo avstrijskega zunanjega ministrstva dr. Wodak, bivši avstrijski veleposlanik v Beogradu.

V izjavi dopisniku Tanjuga na Dunaju je dr. Kreisky poudaril, da bodo med razgovori v Beogradu izmenjali misli o aktualnih mednarodnih vprašanjih in proučili vprašanja s področja dvostranskih odnosov. Dr. Kreisky je poudaril, da se z avstrijske strani daje posebna važnost proučevanju lastninsko pravnih vprašanj in razširitvi gospodarskih in kulturnih odnosov z Jugoslavijo. K razvoju odnosov med Avstrijo in Jugoslavijo bodo po mnenju Kreiskega prispevali razni dvostranski sporazumi, med njimi tudi sporazum o obmejnem prometu, ki bodo podpisani v Beogradu. «Obisk bi moral, je zaključil Kreisky, se nadalje utrditi in izboljšati naše dobrososedske odnose.»

Na obisk avstrijskega zunanjega ministra gledajo v Beogradu kot na dobro priložnost, da se proučijo vsa vprašanja, ki so v zadnjih časih kalila medsebojne odnose. V Beogradu dajejo v zvezi s tem posebno važnost vprašanju zagotovitve jugoslovanski manjšini v Avstriji tistih pravic, ki ji zagotavlja avstrijska državna pogodba. Izvenblokovska Jugoslavija je na odnose s sosedno Avstrijo vedno gledala s stališča dolgoročnih interesov. Jugoslovanska javnost pozdravlja prihod ministra Kreiskega z upanjem, da bo njegov obisk potrdil njegove izjave o želji Avstrije, da izboljša svoje odnose s sosedno Jugoslavijo.

BEOGRAD, 15. — Po vesteh iz zdravniških krogov je bil bivši predsednik zvezne skupščine Jugoslavije Milovan Djilas včeraj operiran na univerzitetni kliniki v Beogradu. Milovan Djilas je bil pred dvema dnevoma pripeljan iz zapora na Sremski Mitrovici, kjer prestaja devetletni strogi zapor. Pri zdravniškem pregledu je bilo ugotovljeno, da ima akutno vnetje slepiča in da je potrebna operacija.

Včeraj v Fucinu pri Avezzanu

Kmečke demonstracije proti Rumorjevim ukrepom

Demonstracije so trajale štiri ure - V spopadu s policijo je bilo več ranjenih

AVEZZANO (Abruci), 15. — Danes zjutraj je več kot štirituisoč kmetov iz bližnjega Fucina priredilo hude demonstracije v Avezzanu. Kmetje so se pripeljali z najrazličnejšimi motornimi sredstvi in s traktorji, da bi demonstrirali proti Ustanovi Fucino, ker je znižala cene krompirju in proti omejitvam, ki jih je odredil pred kratkim kmetijski minister Rumor glede površin, ki smejo biti zasajene s sladkorno peso. Zahtevali so tudi demokratizacijo upravnega sveta omenjene ustanove.

Protestne govore sta imela poslanca Giorgi in Mariani. Nato so kmetje zasedli sedež Ustanove Fucino, kjer pa jih je surovo napadla policija, ki so jo poklicali celo iz precej oddaljene Aquile. Policaji so uporabljali solzilni plin. Med spopadom je bilo več lažje ranjenih.

Demonstracije so trajale skoro ves dan, tako da se je šele zvečer vzpostavil mir.

Omenjena ustanova se izgovarja, da ni prodala ene desetine proizvodnje krompirja in sladkorne pese. Prefektura pa je sporočila, da je bilo ranjenih devet policijskih agentov in da škoda ni velika. Prefektura poudarja, da je treba poskrbeti za sušilnico, kjer bi se lahko posušila vsa neprodana sladkorna pesa, in bi jo nato prodajali za hrano živini. Za neprodani krompir pa je prefektura intervenirala, naj bi se čimprej končala pogajanja med Ustanovo Fucino in kmetijskim ministrstvom.

Priporočila Arabske lige

KAIRO, 15. — Ekonomski svet Arabske lige je zaključil prvi del zasedanja in sklenil, da se bo ponovno sestal v maju. Svet je sprejel več priporočil, med njimi predlog o ustanovitvi arabskega monetarnega sklada, ki bi pripomogel k uravnovešenju plačilnih bilanc arabskih držav, olajšal transfer kapitala v arabskem svetu in spodbudil razvoj med arabske trgovine.

Ta predlog povezujejo z lanskim sklepom Ekonomskega sveta Arabske lige o ustanovitvi arabske banke s kapitalom 200 milijonov funtov, ki bi ga izkoristili za potrebe industrializacije arabskih dežel.

Podrobnosti predloga o arabskem skladu bo sestavila ZAR.

Na zasedanju v Kairu so sprejeli tudi predlog o zgraditvi omrežja arabskih naftovodov, po katerih bi tekel petrolej iz Saudije, Kuvaita in Iraka proti Sredozemlju. Ostvaritev tega načrta bi veljala okrog 130 milijonov funtov. Dela bi bila končana v desetih letih.

Tako kot lani je Ekonomski svet tudi letos sprejel predlog o ustanovitvi arabskega tankerskega ladjevja. Ta predlog bo nadalje proučil odbor strokovnjakov.

Ekonomski svet se je med drugim strinjal tudi s tem, da je potrebno ustanoviti medarabsko pomorsko transportno podjetje, ki bi imelo okrog 5.5 milijona funtov kapitala.

Na zasedanju so razpravljali o splošnih problemih arabske gospodarske združitve. Svet je sklenil, naj včlanjene države uveljavijo ukrepe za odstranitev ovir za trgovinsko, industrijsko in drugo sodelovanje. S tem v zvezi so sprejeli predlog, naj bi si prizadevali v desetih letih ustvariti pogoje za ustanovitev vsearabskega skupnega trga.

Zasedanje sveta se nista udeležila predstavnika Iraka in Tunizije.

O pravici zatočišča

ŽENEVA, 15. — Komisija OZN za človeške pravice, ki sedaj zaseda v Ženevi, je davi odobrila z 12 glasovi in tremi vzdržanimi osnutek izjave o pravici zatočišča.

Osnutek bo moral sedaj pregledati gospodarski in socialni svet OZN. Osnutek pravi v uvodu, da je eden od smotrov OZN uresničenje mednarodnega sodelovanja za rešitev mednarodnih vprašanj, s tem da se razvija spoštovanje človeških pravic in temeljnih svoboščin vseh ne glede na pleme, spol, jezik ali vero.

Osnutek določa med drugim, da morajo zatočišče, ki ga neka država dovoli ljudem, ki imajo utemeljeno pravico, da se sklicujejo na 14. člen splošne izjave o človeških pravicah, spoštovati vse druge države.

Temperatura včeraj
Najvišja temperatura 12.4 stopinje ob 11. uri, najnižja 6.2 stopinje ob 3 zjutraj. Vlage 94 odstotkov. Včeraj je padlo 9.6 mm dežja.

Goriško-beneški dnevnik

Danes, SREDA, 16. marca
Julijan
Sonce vzide ob 6.17 in zatone ob 18.12. Dolžina dneva 11.55. Luna vzide ob 21.56 in zatone ob 7.58.
Jutri, ČETRTEK, 17. marca
Jerica

Sestanek beneških kmetov v Šempetru Slovenov

Stališče Kmečke zveze glede «zelenega načrta»

Glavno poročilo je imel član deželnega odbora Izidor Predan - Govor pokrajinskega tajnika Moschionija iz Vidma

Pogled na beneške kmete, ki so prišli v nedeljo na sestanek Kmečke zveze, kjer so jim povedali, kaj je potrebno storiti, da bi si olajšali življenje na svoji zemlji

Ob prisotnosti večjega števila kmetovalcev iz najrazličnejših krajev Beneške Slovenije je bil v nedeljo v Šempetru Slovenov sestanek, ki ga je organizirala Kmečka zveza. Prisotni so bili tajnik organizacije za videmsko pokrajino Antonio Moschioni, podpredsednik Ferante ter član deželnega odbora Kmečke zveze Izidor Predan.

Sestanek so nameravali sklicati že pred časom, vendar se je zaradi vseskozi izredno slabega vremena, ki že skoraj vso zimo prevladuje v Benečiji, sklicanje sestanka precej zavleklo.

Glavni govor o razmerah kmetov v Benečiji je imel Izidor Predan, ki je v obsežnem dokumentiranem poročilu navedel vse najvažnejše probleme tamkajšnjega prebivalstva, od zaostalosti kmetijstva, nizkih investicij za izboljšanja zemlje in kmetijskih objektov, velik odstotek izseljencev (okoli 25 odst. prebivalstva) itd. Njegov govor so prisotni spremljali z velikim zanimanjem. Zaradi pomanjkanja prostora bomo glavne misli iz Predanovega govora objavili v naših prihodnjih številkah. Danes se bomo omejili samo na govor pokrajinskega tajnika Kmečke zveze Moschionija, ki je kmečka vprašanja Beneške Slovenije postavil v širši vsedržavni okvir.

Govornik je rekel, da je zašlo italijansko kmetijstvo v krizo pred dvema letoma, ko je pričela veljati pogodba o Skupnem evropskem tržišču. Tedaj so se pričele nižati cene kmetijskim pridelkom in se izenačevati s cenami enakih pridelkov v ostalih petih državah SET. Ker smo med 6 državami SET v kmetijstvu na zadnjem mestu in ker so kmetje Bonomijeve organizacije neposrednih kmetovalcev pričeli zavračati izkaznice zaradi glasovanja njihovega predsednika z ostalimi demokristjanskimi svetovalci za zakone v korist velikih posestnikov in monopolov, je vlada pripravila in odobrila tako imenovani «zeleni načrt», ki predvideva investicijo 550 milijard v petih letih. Ta načrt zamenjuje vse dosedanje veljavne načrte v prid kmetijstva, izvajal pa se bo na podlagi obstoječih zakonov.

Kmečka zveza sprejema načrt, ker predvideva investicije, zavrača pa ga zaradi tega, ker ne predvideva reform. Govornik je rekel, da je vlada doslej nakazovala po 100 milijonov lir letno za potrebe kmetijstva. Ker pa so si ta denar razdelili veliki posestniki, je Kmečka zveza predložila točne zahteve izvajanja «zelenega načrta».

1. Fondi naj se razdelijo po deželah, da se prepreči, kot se je že dogajalo, da so dali polovico sredstev za Jug, preostali denar pa so pospravila velika posestva v Emiliji in Toscani.

2. Na področju vsake dežele naj se ustanovijo odbori, v katerih naj bodo poleg drugih predstavnikov tudi predstavniki kmetov, da bodo vedeli, koliko denarja je namenjenega za gradnjo hlevov, za zemeljske izboljšave, nakup izbranega semena, pospeševanje živinoreje itd.

3. Takoj v začetku, ko se bodo sredstva pričela razdeljevati, naj se pove, kolikšen odstotek bo šel kmetovalcem in kolik agrarcem, da bodo kmetje dobili tisto, kar je namenjeno zanje.

4. Melioracijska dela, ki jih delajo v okviru konzorcijev, naj bodo v celoti v breme države. Sedaj se namreč dogaja, da morajo kmetje plačevati izredno visoke prispevke za izvršena dela, tako da je breme zanje enostavno pretežko.

Po govoru podpredsednika Feranteja, ki je naglasil potrebo po ustanovitvi organizacije, brez katere si ni mogoče zamisliti uresničevanja kmečkih zahtev, so izvolili odbor iz predstavnikov kmetov

—«»—

Na Jožefovo dovoljen promet s tovornikom

Minister za javna dela je dovolil vsem tovornikom, s katerimi prevažajo blago in material, da bodo zaradi dveh zaporednih praznikov lahko vozili v soboto 19. marca. Zaradi te izjeme je prometna policija še bolj dolžna skrbeti, da se bodo spoštovala določila zakona o cestnem prometu.

—«»—

Zdravstveno stanje Alojza Mikluša

Zdravstveno stanje Alojza Mikluša iz Pevme, ki se je v ponedeljek zvečer s kolesom zaletel v drevo pri mostu S. Chiara v Drevoredu XX. septembra in si pri tem povzročil hude poškodbe na glavi, se je že z včerajšnjim dnem zelo popravilo, tako da je izven nevarnosti.

* * *

Delček apna je padel v levo oko 33-letnemu Giovanniju Brandolinu z Rafuta št. 2. Z rešilnim avtomobilom Zelenega križa so ga odpeljali v Ul. Vittorio Veneto, kjer so mu nudili zdravniško pomoč in ga poslali domov.

Snežni zameti in deževje v Reziji in Karniji

Vasica Učeja tri dni odrezana od sveta

Šele v ponedeljek jo je dosegla vojaška patrola, ki je prinesla potrebna zdravila za številne obolele vaščane - Slabe prehodne ceste skozi Predil

Snežni zameti v Reziji, v Karniji in na Trbiškem so povzročili ne samo večdnevni zastoj prometa, marveč so ogrožali tudi nekatera naselja. Po treh dneh snežnih zametov, ki so popolnoma izolirali slovensko vasico Učejo v Reziji, je šestim članom alpinske patrole komaj v ponedeljek popoldne uspelo priti do vasice, ki je ostala popolnoma brez kruha in sadja. Alpinci so se pripeljali do Muzic, potem pa so morali stopiti na smučke in le tako jim je uspelo priti do vasi, kjer so jih pričakovali vaščani, ki so bili zelo prestrašeni nad vremenskimi neprilikami, silnim snežnim metežem, ki ni dovolil, da bi se kdorkoli od prebivalcev spravil v dolino. Domači župnik je telefoniral v Videm in prosil v imenu prebivalstva za pomoč, predvsem za zdravila. Zaradi novega mraza se je namreč pojavila zopet epidemija influence in po hišah so kmalu zmanjkala prepotrebna zdravila. Nastopilo je tudi nekaj resnejših obolenj in zdi se, da sta bila dva huda primera pljučnice.

Prvi patroli je včeraj sledilo več patrol, ki so prinesle v Učejo prepotrebna zdravila ter hrano. Na cesto, ki vodi od Muzeca do Učeje, so včeraj pripeljali tudi stroj za odstranjevanje snega in upati je, da bo pot kmalu prosta in se bodo ljudje lahko zopet spravili v dolino.

Tudi iz ostalih visokih predelov videmske pokrajine ne prihajajo dobre vesti, posebno ne iz Karnije in Trbiža. Vendar je okoli Trbiža zapadlo manj snega, kot drugod in ni bilo nevarnosti, da nekateri predeli ostanejo odrezani. Precej neprehodne so še ceste, ki vodijo do Pontebbe in pa skozi Predil, vendar si vozniki lahko pomagajo z verigami.

V ostalih krajih videmske pokrajine, tudi v Beneški Sloveniji močno dežuje in so opazili sneg le na najvišjih grebenih Matajurja.

—«»—

Vpisovanje za mladinski izlet v Koper

Za mladinski izlet v soboto 19. marca v Koper vpisujejo: za SOVODNJE, GABERJE, PEČ in RUPO: Miro Kuzmin; DOBERDOB: Emil Jarc; PEVMO: Nadja Sošol; DOL: Karel Boneta; JAMLJE: gostilna Pahor; POLJANE: Jože Gergolet; VRH: Dominik Grilc.

Vožnja in kosilo 800 lir. Odhod iz vsake vasi z avtobusom ob 6.30.

Za Gorico vpisujejo na sedežu ZSPD v Ul. Ascoli 1 vsak dan med uradnimi urami. Odhod avtobusa za Goričane izpred kavarne Bratuš ob 6.30.

—«»—

V ČETRTEK ZVECER

Gostovanje tržaške filharmonije

V četrtek 17. marca bo v Gorici gostovala tržaška filharmonija; v dvorani gledališča Verdi bo izvedla prvega od dveh simfoničnih koncertov, s katerima namerava nastopiti pred goriško publiko v tej sezoni.

Na četrtkovem koncertu se bo tržaška filharmonija, ki jo bo vodil Renzo Tozzi, sodeloval pa bo tudi pianist Franco Gei, predstavila s sledečim programom: Haydnovo simfonijo št. 23, nato z veliko fantazijo Schuberta in Liszta za orkester in klavir, nato še z Ghedinijevim koncertom za dve violini in orkester ter s Čajkovskega Uverturo 1812, op. 49.

Vstopnice za koncert so za galerijo po 400 lir, za parter 200 lir. Prodaja listkov v četrtek od 11. do 12.30 in od 17. ure do pričetka koncerta ob 21. uri pri blagajni gledališča.

—«»—

Urnik trgovin za Jožefovo

Zveza goriških trgovcev sporoča, da se morajo vsi trgovci javnih lokalov v naši pokrajini ravnati po naslednjem urniku:

Petek, 18. marca: vse trgovine lahko zaprejo zvečer ob poljubni uri; mesnice bodo odprte tudi popoldan.

Sobota, 19. marca: v dopoldanskih urah bodo odprte naslednje trgovine: mlekarne, pekarne, trgovine s sadjem in zelenjavo in cvetličarne. Vse ostale trgovine, vštevši mesnice bodo zaprte cel dan.

Nedelja, 20. marca: od 6.30 do 12.30 bodo odprte mlekarne in pekarne, cvetličarne od 8.30 do 13. ure, mesnice pa od 7.30 do 11. ure. Vse ostale trgovine, vštevši tudi trgovine s sadjem in zelenjavo bodo zaprte cel dan.

—«»—

Tečaj za voditelje kmetijskih zadrug

Za razvoj kmetijskega zadružništva je ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo — gradbena direkcija za zemljiške izboljšave — razpisalo natečaj za sodelovanje voditeljev kmetijskih zadrug na 45-dnevnem tečaju v Vicenzi. Na tem tečaju bodo dobili voditelji kmetijskih zadrug navodila glede upravljanja njim zaupanih gospodarskih organizmov kakor tudi potrebno znanje glede vprašanj, ki se pojavljajo v kmetijskem zadružništvu. Pojasnila daje tajništvo.

—«»—

OB PRAZNIKU PATRONOV

Danes šole zaprte

Ker praznujejo danes Goričani svoja dva patrona Hilarija in Tacjana, bodo imeli učenci in dijaki goriških šol prost dan. To velja le za mesto, v predmestnih vaseh pa bodo imeli reden pouk. Uradi in trgovine bodo zaprti

Slovenska prosvetna zveza, Društvo slovenskih srednješolcev, Rod Modrega vala, športno združenje Bor, ASK Simon Gregorčič in Klub beneških študentov prirejajo

Drugi mladinski izlet

v KOPER

Izlet bo v soboto 19. marca.

Program: dopoldne ogled tovarne motornih koles *Tomos*, nato športna srečanja in kulturni program. * Odhod iz Gorice, Trsta in vasi v soboto zjutraj s posebnimi avtobusi, zvečer povratek. * Vpisovanje pri vseh zgoraj navedenih organizacijah in na sedežih v s e h prosvetnih društev.

Spoznavajmo naše mesto

Kratek obisk, ki smo ga pred 15 dnevi posvetili cerkvici sv. Ane ,nam ni dovolil, da bi si ogledali spomenik, ki tudi pripada tej cerkvici: nagrobni kamen, bi moral pokriti grob Lenarda, zadnjega goriškega grofa. Ta kamen ni nikdar služil svojemu namenu, ker Lenard ni umrl v Gorici in počiva sedaj v Lienzu, poleg tega pa tudi relief, izdelek nekega Vida Korošca, ki ga krasi, nima tolike umetniške vrednosti, da bi se naše mesto moglo z njim ponašati, tvori pa vseeno mejnik v goriški zgodovini. Lenardova smrt, 22. aprila 1500, zaključi petstoletno neodvisnost grofije in začetek habsburškega gospostva, ki je, razen kratkih obdobij beneške in napoleonske oblasti, trajalo do l. 1918.

Relief nam predstavlja grofa v popolnem oklepu, s toliko poveznjenim čeladnim ščitnikom, kolikor je blagemu mojstru Vidu zadostovalo, da ni imel preveč dela z oblikovanjem obraza; poleg moške podobe opazimo še goriški grb, grb Gonzagov (Lenard se je bil namreč poročil s Pavlo, hčerko mantovanskega vojvode), koroškega in tirolskega. Nemški napis v gotici pa se glasi: «Lenard, po božji volji palatinski grof Koroške, grof goriški in tirolski, pokrovitelj božjih domov v Ogleju, Trentu in Briksnu je dal postaviti ta kamen. V letu....». Letnica je bila dodana šest let po Lenardovi smrti drugemu napisu, to pot v latinščini, na nagrobnem kamnu v Lienzu, ki ga je dal postaviti Habsburžan, ki se je polastil naslova dediča in naslednika umrlega, to je S. R. cesar Maksimilijan I. Ta lienški spomenik je brez dvoma mnogo lepši od masivnega in grobega kamna, ki je ostal pri nas, smola pa je, da so poleg tega, od Habsburžanov plačanega nagrobnika, ostali tudi akti, s katerimi je Maksimilijan podelil nekatera zemljišča, ki so bila prej last umrlega, njegovemu zdravniku, da se mu je s tem morda zahvalil, da je svojega pacienta spravil v grob, preden si je ta zagotovil nasledstvo.

Tistega, ki bi si morda hotel bolje ogledati spomenik, opozarjamo, da od leta 1756 ni več v kapelici sv. Ane v stolnici, temveč v oni M. B. na nasprotni strani abside.

Zakaj so aretirali Ambroža Birtiča?

Kdo ga je udaril s steklenico po glavi?

V petek popoldne so orožniki iz Podbonesca aretirali 41-letnega Ambroža Birtiča iz Brišč. Kako je prišlo do tega, so nam domačini takole povedali:

Popoldne je šel Birtič v gostilno Erminija Onestija v Briščah. Tu se je začel prepirati z nekim domačinom iz vasi, ker je bil ta domačin vodja tamkajšnjega delavskega centra in ni hotel sprejeti brezposelnega Birtiča na delo. Sam gostilničar pravi, da Birtič ni bil vinjen, a ko se je prepir bolj vnel, je poklical Onesti orožnika iz Podbonesca. Ta je povabil Birtiča, naj gre z njim. Birtič je šel, a ko sta prišla pred gostilno, sta se začela pretepati. Tedaj, pravijo nekateri, je Birtič padel vznak in si prebil lobanjo Takoj so poklicali še marešala orožnikov iz Podbonesca. Kadar je ta prišel, so spravili nezavestnega Birtiča na avto in ga odpeljali do podboneškega zdravnika, ki mu je zašil rano in, kakor pravijo, napravil od sede mdo deset šivov. Nato so ga aretirali. Sedaj je v bolniškem oddelku videmskega zapora.

Sprašujemo se, kako je mogoče, da si je napravil Birtič tako veliko rano na vrhu glave, ko je padel? Birtič tehta malo več kot petdeset kilogramov in človek takšne teže, ko pade, si ne napravi takšne rane. On pa je padel vznak; kako je zato mogoče, da si ni presekal kože na tilniku ampak na vrhu glave?

To so vprašanja, na katera bo morala odgovoriti pravična preiskava. Ko je prišel Birtič k zavesti, je izjavil, da ga je nekdo udaril s steklenico po glavi. Če odgovarja resnici ta izjava, se postavlja vprašanje: kdo je udaril Birtiča po glavi? Tudi na to vprašanje bo morala odgovoriti preiskava.

Se ena stvar, ki ni jasna v zvezi s tem krvavim dogodkom. Ko je ležal Birtič v nezavesti pred gostilno Erminija Onestija, ni nobeden od prisotnih poklical svojcev ranjenca, ki stanujejo skoraj zraven omenjene gostilne, ampak so šli do Podbonesca po maršala orožnikov in so odpeljali Birtiča, ne da bi o tem vedela kaj njegova družina.

Ker je imel Birtič v okolici mnogo sovražnikov zaradi svojega nacionalnega in političnega prepričanja, lahko domnevamo, da ga je kdo udaril po glavi; zato želimo čimprej izvedeti resnico o tem žalostnem dogodku.

—«»—

Nabor mladeničev iz Doberdoba

Danes ob 11. uri se bodo predstavili pred naborno komisijo v osnovni šoli «E. Toti» mladeniči iz občine Doberdob, in s tem zaključili delo komisije, kateri načeluje podporočnik Silvestro Galdi. Fantje so že okrasili z zelenjem tradicionalne vozove, s katerimi se bodo pripeljali v Tržič in potem vozili po okoliških vaseh. Seveda bodo ob tem prepevali slovenske narodne pesmi, posebno pa vojaške. Upamo, da se bodo oblaki razšli ob tem veselem petju iz mladih grl.

Seja odbora Trgovinske zbornice

Izgotovljen idejni načrt razstavepohištva v Krminu

Zbornica bo prispevala sredstva za gradnjo tega objekta

Pod predsedstvom Bigota se je sestal odbor trgovinske zbornice. Predsednik je poročal o petkovem sestanku, na katerem so govorili o gospodarskih razmerah v naši pokrajini in o zasedanju jugoslovansko - italijanske mešane komisije v Beogradu, kateremu je prisostvoval tudi generalni tajnik dr. Candutti.

Proučili so zakonski osnutek glede gradbenih parcel in klasifikacijo hotelov. Podprli so stališče trgovinske zbornice iz Bergama glede roka za vložitev priziva proti vpisu v seznam v seznam neposrednih davkov in sklicali stalno komisijo za pomorška vprašanja za petek 18. marca.

Pregledali so idejni načrt arhitektov Malnija in Fedriga za gradnjo stalnega razstavišča pohištva v Krminu in zagotovili prispevek ustanove, da se objekt zgradi.

—«»—

Trčenje kolesark

Z avtom Zelenega križa so včeraj zjutraj prepeljali v civilno bolnišnico 17-letno Grazio Braham iz Ul. Monache št 11, ter Romeo Costi iz Campagnuzze št. 21. Ženski sta zjutraj ob 6.15 trčili s kolesi na dvorišču podgorske tekstilne tovarne. V bolnišnici so Brahamovi obvezali rano nad desnim temenom, Costijevi pa rano nad levim temenom. Obe bosta okrevali v sedmih dneh, seveda če ne bodo nastale komplikacije.

—«»—

Žrebanje loterije

Rimska finančna intendanca sporoča, da bodo zaradi praznične dne v soboto dne 19. t. m. izžrebali loterijske številke v ponedeljek, 21. marca.

—«»—

Neznani motociklist povozil gospodinjo v Ul. Leoni

Okoli 20. ure so poklicali rešilni avtomobil Zelenega križa v Ul. Leoni, kjer se je neznani motociklist od zadaj zaletel v 55-letno gospodinjo Marijo Camauli iz Ul. Leoni 54. Uslužbenci Zelenega križa so jo našli v nekem lokalu, kamor so jo odpeljali ljudje takoj po nesreči. Odpeljali so jo v bolnišnico v Ul. Vittorio Veneto, kjer so ji ugotovili poškodbe na glavi in na levi roki. Če ne bodo nastopile komplikacije, bo ozdravela v 20 dneh. Motociklist je takoj po trčenju zbežal. Ker ženska slabo govori italijansko, niso mogli točno dognati, kako je prišlo do nesreče.

—«»—

Kino v Gorici

CORSO. 17.00: «Hiša strahov», V. Brice, R. Long, mladini do 16. leta vstop prepovedan.

VERDI. 16.30: «Simpatičen pobleže», M. Arena, C. Caro.

VITTORIA. 17.15: «Nasilno poletje», E. R. Drago, J. L. Trintignant.

CENTRALE. 17.00: «Prostor v nebesih», A. Rosar, H. Holt, v barvah.

MODERNO. 17.00: «Marisa la civetta».

—«»—

Kino v Tržiču

EXCELSIOR. 16.00: «Korak od smrti», Steven Marco, Luana Paten.

NAZIONALE. 17.30: «Sto kilometrov», Massimo Girotti.

AZZURRO. 17.30: «Operacija kože», Gregoire Hrlan, Milly Vitale.

PRINCIPE. 17.30: «Paradiž barbarov», Burl Yves, Christofer Brummer.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna Soranzo, Korso Verdi št. 17, tel. 28-79.

Slovensko gledališče iz Trsta

gostuje

v nedeljo 20. marca ob 16.15 in 20. uri v Prosvetni dvorani v Gorici, Korzo Verdi 13. z mladinsko igro v treh dejanjih

DANILA GORINSKA

SILNI BIČ

Režiser: Jožko Lukeš
Scenograf: Adalbert Švagan

Cene — odrasli: sedeži 300 lir, 200 lir; stojišča 150 lir; otroci: sedeži 200 in 100 lir; stojišča 50 lir. Prodaja vstopnic na sedežu Zveze slovenskih prosvetnih društev v Ul. Ascoli 1 in v kavarni Bratuš.

Naznanjamo žalostno vest, da nas je prerano zapustil naš dragi mož in oče

LADISLAV KALIN

Pogreb pokojnika bo danes 16. t. m. ob 16.30 iz mrtvašnice bolnišnice sv. M. Magdalene na pokopališče k Sv. Ani ter od tam k zadnjemu počitku.

ŽALUJOČA ŽENA IN OTROKA TER OSTALO SORODSTVO

Trst, 16. marca 1960.

IZ TRŽAŠKEGA DNEVNIKA

Razprava pred porotnim sodiščem zaradi umora Trevisana

Pobega je izjavil, da je bil Trevisan nakionjen partizanom in jih podpiral

Tudi iz tega dejstva izvira, da umor ni mogel imeti političnega ozadja - Neprepričljive izjave Trevisanove sestre

Tudi na včerajšnji razpravi se z izpovedjo zaslišanih prič nismo približali pojasnjenju trojnega umora v Sentjernejski dolini. Cico Vincenzo, občinski tajnik v Miljah, nam je povedal, da iz občinskih matičnih knjig ne izhaja, da bi Giacomini Giuseppe in Novel Pierina bila poročena, ker na občini niso predložili nikakršne ustrezne listine. Mondo Giulio je neki puškomitraljez, ki ga je bil našel v nekem grmu, izročil Sanzinu, ker je vedel, da se pri njem pogosto zglasijo policijski organi. Dodal je, da je bil Sanzin vedno oborožen s pištolo in da se gmotno stanje Maurovih ni po umoru v ničemer izboljšalo, kakor tudi izključuje, da bi si Maurov sin Bruno omislil «vespo» neposredno po zločinu. Fait Norma, ki je bila pred Odoncinijevo služkinja pri Trevisanovih, nam je govorila o precej nepomembnih okoliščinah: kako da je v nedeljo 15. septembra 1946 šla zjutraj po vodo na studenec v bližini vile, kako da je na povratku srečala Trevisanove starše, ki so jo vprašali po sinu; kako se je zadržala s Trevisanovo materjo, ji skuhala čaj ali kavo, si ogledala dnevno sobo itd. Fait Giorgina por. Apollonio (sestra prejšnje) je šla v nedeljo, na dan zločina, plesat s svojim takrat še zaročencem v ljudski dom v Camporah, kjer se je pogovarjala tudi z Belichem, ki ga je poznala. Ko jo je predsednik vprašal, kako da sedaj ne ve povedati o tem, da naj bi se takrat, ko je bila skupaj z Belichem v ljudskem domu, govorilo o likvidaciji Trevisana, je priča izjavila, da o tem ne ve nič, da pa bi o tem utegnil vedeti kaj več njen sedanji mož, ki je bil takrat prisoten. (Leta 1955 je bil njen mož priprt pet dni v zvezi s takratno preiskavo).

Nato so zaslišali Giacominijevo ženo Novel Pierino in jo vprašali, naj točno opiše, kaj sta počela z možem na dan 14. septembra 1946 in pozneje, hkrati pa jo opozorili, da je med njeno izpovedjo in izpovedjo njenega moža precejšnja razlika glede nekaterih okoliščin. (V čem je ta razlika pa še nismo zvedeli). Novel Pierina je dejala, da sta bila 14. septembra dopoldne doma, popoldne pa sta šla z možem v Milje, od tam pa da je šla v Trst (v zapisniku sicer pravi, da sta šla v Trst skupaj z možem) kupit možu poročno obleko. Vrnila se je verjetno s parnikom v Milje, kjer jo je čakal mož, nato sta šla domov, povečerjala, potem pa šla spat. Giacomini je bil pri njej vso noč. Ker je bil brezposelen, je šel pozneje v Ankaran, kasneje pa je šla z otrokom za njim tudi ona. Na Reki, kjer je bil zaposlen v ladjedelnici, sta se v maju 1947 civilno poročila. Nato je delal v Puli, pozneje pa na Malem Lošinju, nato pa v raškem rudniku, od koder so se v letu 1951 vrnili ilegalno v Sentjernejsko dolino. Glede okoliščine, da naj bi gostilničar Vivoda dejal Giacominiju, da ga hočejo ubiti, kakor tudi glede druge okoliščine, da naj bi Fontanot Sergio zagrozil Giacominiju, «da se bo našla krogla tudi zanj», ni vedela povedati nič preciznega.

Pobega Giovanni, s partizanskim vzdevkom «Gallo», ki je bil vojaški komandant področja v Camporah, pozneje pa se je prijavil k civilni policiji in bil v oktobru 1945 vanjo tudi sprejet, je izpovedal, da je pri njem stanovala Giacominijeva sestra in da je tudi Giacominija večkrat videl v letu 1951-52, ko je prihajal na obisk k sestri. O Giacominiju ne more reči nič negativnega, nasprotno, pravi, da se je obnašal vedno povsem korektno. Pozna tudi Giacominijevega brata. Nato je sodišču opisal, kako je prišlo do aretacije Giusta Trevisana 15. maja 1945. Ob priliki preiskave pri Sanzinovih so slišali, da je bil Trevisan kapetan oziroma poročnik fašistične milice. Tako so Trevisana aretirali, priprt pa je bil le 24 ali 48 ur, ker so od Sv. Jakoba javili, da je bil Trevisan nakionjen partizanom in jih celo podpiral z denarjem. Aretacije ni Trevisan vzel nikoli za zlo in je tudi pozneje ostal v prijateljskih odnosih z vsemi, pa tudi s Pobegom samim.

Med sodnimi akti obstaja tudi izjava, ki jo je dal Pobega Sanzinu (s katerim si nista bila nikoli dobra) na njegovo lastno zahtevo, in iz katere izhaja, da je Sanzin dejal o Trevisanu, da je «afarist», da si je nagrabil precej dragocenosti, ki jih je baje hranil v neki vili v Skednju. Na vprašanje, čemu je Sanzin hotel od njega to izjavo, je Pobega postavil domnevo, da verjetno zato, ker se je govorilo, da je Trevisana ovadil on. Toda kljub tej domnevi in dejstvu, da je Pobega sam dvomil v njeno koristnost, ostaja ta izjava nekaj čudnega.

Pobega je ostal pri civilni policiji do leta 1950 in vršil funkcijo inštruktorja na šoli v vojašnici Beleno.

Ko so soočili Silvio Mauro z Domenico Milocco, sluginjo na šoli pri Sv. Roku, je ta zanikala, da bi vedela za imena oseb, ki naj bi Silvio Mauro napadle in ji poškodovale rebro. Pri soočenju Fait Norme s Sainom Liberom je prva sicer najprej zanikala, da bi Sainu (ki je bil takrat agent civilne policije in je prišel med prvimi na kraj zločina) izjavila, da je Trevisan imel neke razprtije s svojimi koloni in tudi z Giacominijem; na Sainovo vztrajanje pa je popustila, da mu je utegnila o tem kaj praviti, da pa se ne more točno spomniti, kaj mu je dejala. Pa tudi Sain ni mogel potrditi, če je o tem slišal takrat ali dan, dva kasneje ali sploh pozneje.

Na popoldanski razpravi so zaslišali le Fait Marcella, ki so ga takoj odslovili, ker nam je povedal le, da so ob suši tako Maurovi, kakor tudi njegovi starši hodili po vodo k studencu v bližini Trevisanove vile.

Nato se je sodišču javila prostovoljno Trevisanova sestra Alma, ki je povedala, da je Merlich Giuseppe v svoji izpovedi zamolčal okoliščino, da sta bila z njenim bratom Giustom sprta zaradi tega, ker je Merlich smatral, da mu je Giusto premalo plačal delo, ki ga je opravil na njegovem tovornjaku (morda pa tudi zaradi kakšnega drugega, njej neznanega razloga), in da sta se pobotala prav na dan 14. septembra 1946, ko sta skupaj odpotovala iz Trsta v Milje. To sicer sklepa iz dejstva, da je Merlich prišel 14. septembra 1946 v trgovino po brata in se z njim odpeljal. (Merlicha bodo ponovno zaslišali na jutrišnji razpravi).

Ob tej priliki je javni tožilec vprašal pričo, zakaj so sorodniki pokojnega Trevisana toliko let molčali o vseh teh podrobnostih, predvsem pa o sporih, ki jih je pokojnik imel s svojimi koloni, spolovinarji itd., in da se mu to zdi skrajno čudno. Priča je odgovorila, da na to niso pomislili(!?); kar zadeva Merlicha, pa da so mislili, da bo to sam omenil v svoji izpovedi.

Nato so nadaljevali in zaključili s čitanjem zapisnikov o izpovedih v preiskovalnem postopku glavnih obtožencev na prejšnji razpravi. Na vrsti sta bila Derin Carlo in Braini Bruno. Kakor že ostali, sta tudi ta dva pred policijo in na njen pritisk priznala vse, kar je hotela, pred preiskovalnim sodnikom pa vse preklicala, Braini tudi to, da bi imel kakršnokoli zvezo s poskusom umora Trevisana v juliju 1946. Braini je v preiskovalnem zaporu skušal napraviti samomor, ker se je zgrozil nad tem, kar je v zapisnikih podpisal.

Na današnji razpravi bodo prečitali izpovedi, ki so jih Rapotec, Braini, Fontanot, Belich in Derin podali na razpravi leta 1957, in na kateri sta bila prva dva oproščena zaradi pomanjkanja dokazov, ostali trije pa obsojeni na 10 let zapora zaradi nameravanega umora v juliju 1946. Popoldne pa bodo zaslišali Bravin Tereso por. Argenti na njenem domu, ker boleha za kardiopatijo in ne more zapustiti stanovanja. Pa besedah javnega tožilca gre za glavno obremenilno pričo.

E. Laurenti tajnik NSZ

Odbor Neodvisne socialistične zveze je na svoji seji v ponedeljek 14. t. m. izčrpno proučil politični in gospodarski položaj mesta in ozemlja v vidu bližnje zapadlosti mandatov podeželskih občinskih svetov in pokrajinskega sveta kakor tudi senatorskih volitev. Odbor je poveril v zvezi s tem tajništvu nalogo, da naveže potrebne stike z levičarskimi strankami.

Odbor je poleg tega sklenil, da reorganizira svoje tajništvo, ki ga bo odslej vodil tov. Eugenio Laurenti.

—«»—

Žrebanje v občinski umetniški galeriji

Predvčerajšnjim sta bila v prisotnosti funkcionarja finančne intendance izžrebana listka loterije v občinski umetniški galeriji. Izžreban je bil listek st. 8638, ki je zadel sliko umetnika Cralija ter listek 8601, ki dobi sliko umetnika Pacifica. Lastnika omenjenih listkov lahko dvigneta sliki v sobi št. 121 občinske palače med uradnimi urami. Če sliki ne bi bili dvignili, ju bodo dodelili Občinski podporni ustanovi.

—«»—

Motorist povozil vojaka

Ko se je sinoči 27-letni Luigi Schillo s Proseka-Postaja peljal z lambreto z Opčin proti Proseku, je blizu vojašnice povozil 23-letnega vojaka Antonia Arizzija, ki je hodil na desni strani ceste. Motorist in vojak sta zletela na tla in se poškodovala. Schillo se je precej pobil in ranil po glavi in obrazu ter si zbil zob in dobil rahel pretres možgan, zaradi česar se bo moral zdraviti na prvem kirurškem oddelku dober mesec; vojaka pa so odpeljali v vojaško bolnišnico in se bo moral zdraviti nekaj dni, ker je dobil laže poškodbe.

—«»—

Z glavo je treščil v tovornik

Ko se je včeraj popoldne 19-letni Roberto Godina peljal s kolesom po Miramarskem drevoredu, ni zapazil tovornika, ki je parkiral na desni strani ceste. Verjetno je gledal kam drugam in tako je z glavo treščil v zadnji del tovornika ter se ranil po čelu. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti dobra dva tedna na I. kirurškem oddelku.

Po samomoru šestnajstletne dijakinje

Angleška prestolnica center pornografije?

Razprava v parlamentu, ki jo je načel laburist, in polemika v tisku, v katero se je vmešal eden najbolj znanih psihologov

Za Angleže pravijo, da so to narod hladnih ljudi, računarjev in skrajnih moralistov. Na račun tega je tudi veliko zabavljic, s katerimi se konservativni Angleži radi ponašajo. Zato je tembolj čudna izjava laburističnega poslanca Johna Bairda, ki je pred dnevi v londonskem parlamentu prišel na dan z vestjo: «London je postal center za proizvodnjo pornografskih slik. Kupci iz vseh krajev Velike Britanije, celo iz drugih evropskih dežel, prihajajo sem in jih kupujejo na veliko na tako imenovanih dražbah.»

Laburistični poslanec Baird je v svojem govoru tudi povedal, da se je trgovina s pornografskimi slikami tako razbohotila, da londonski trgovci s tovrstno šaro zaslužijo na leto na stotisoče funtov šterlingov, kar v naši valuti pomeni na stotine milijonov lir. Iz govora poslanca zvemo tudi, da vidimo na pornografskih slikah najpogostejše mladeniče in dekleta z angleškega podeželja. V to «profesijo» zavajajo angleško podeželsko mladino posebni agenti, ki se s to mladino seznanjajo na železniških postajah.

Pred časom je bilo na Angleškem govora o korumpiranosti določenih policijskih funkcionarjev in poslanec Baird je ta stari sum ponovno spravil na dan, češ da nekateri pokvarjeni policijski funkcionarji gledajo na vso to stvar s svojega vidika, ali bolje, da pri tem prepogosto zatisnejo eno ali celo obe očesi. Državni podtajnik za notranje zadeve David Ranton, ki je šef vse policije, je to trditev odklonil, toda Baird je bil z odgovorom vladnega predstavnika nezadovoljen in je sklenil preiskavo nadaljevati po «privatni liniji», da bi se globlje spoznal o «virih pornografskega materiala», da bi mogel pozneje z zadevo priti ponovno na dan. Pričakuje se, da bo ob priložnosti prinesel na dan tudi dejstva o vplivu, ki ga razpečavanje pornografskega materiala ima na seksualno vzgojo mladine.

Od kod nenadoma tolikšen problem?

V britanskem tisku se je začela ostra polemika o vlogi šole in staršev glede seksualne vzgoje mladine. Povod za to je dal samomor 16-letne dijakinje. Mlado dekle si je vzelo življenje, ko je odkrilo, da bi morala kmalu postati mati. Ob tem tragičnem dogodku so se mnogi vprašali, kako in zakaj je prišlo do samomora. Mnogi so se vprašali, kdo je kriv za to mlado življenje.

Mati nesrečnega dekleta se ne čuti krivo, pač pa zvrača odgovornost za njeno nesrečo na šolo. Nesrečna mati je rekla: «Obsojam šolo. Če bi bila moja hči dobila v šoli vsaj toliko vzgoje o osnovnih življenjskih zakonih, kolikor bi bila morala, bi do tega ne bilo prišlo.»

V puritanski Angliji je mnogo takih, ki ji dajejo prav. Mnogo je Angležev, ki zahtevajo, naj se v srednjih šolah poveča število ur za seksualno vzgojo. Toda tem številnim glasovom odzvanja kot odmev glas enega najbolj znanih britanskih psihologov dr. Roberta Shieldsa, ki meni, da je seksualna vzgoja otrok prvenstveno ali celo izključno stvar staršev. Po njegovem mnenju postane povprečen otrok zrel za seksualna občutja še preden pride v srednjo šolo. Potemtakem je treba otroku že prej pripovedati vse, kar ta problem zadeva. To pomeni, da bi mogli starši pravočasno poučiti otroku, kar mora glede tega vedeti. Če mati govori svojemu otroku enostavno, odkrito in brez sramu na njegova prva tovrstna vprašanja, bo njen uspeh trojen: Predvsem bo otrok dojel, da more svoja občutja zaupati svoji materi brez vsakega nepotrebnega sramovanja. Nadalje bo tako mati pojasnila otroku stvari, ki jih more otrok spoznati z opazovanjem narode ali pa iz ust nepoučenih, slabo poučenih ali celo pokvarjenih ali zainteresiranih oseb. Tretja prednost, ki je v tem primeru prav tako važna, je ta, da bo mati v tem mogla otroku pojasniti, kako je otrokovo zanimanje za seksualna občutja povsem prirodno in odraz zdravja.

Po mnenju dr. Shieldsa so ti trije elementi bistveni za vsako zdravo vzgojo. Šola, po njegovem, ne more tega opraviti, vsaj ne v polni meri, ker je seksualni razvoj povsem individualna zadeva, stvar individualnih lastnosti.

«Razen tega, trdi dr. Shields, so šolska predavanja o tem tako delikatnem predmetu po navadi neznanstvena, nerealna in napeta... V njih se oskruni bistvo seksualnega življenja. Potemtakem niso le nekoristna, pač pa pogosto celo škodljiva.»

Razprava o tem problemu se je na Angleškem šele začela. Za sedaj skušajo odgovoriti le na vprašanje, kdo je odgovoren za seksualno vzgojo mladine. Sicer pa je v zvezi s tem zelo čudno, da se na eni strani odgovorni krogi, do samega parlamenta, sedaj tako zavzeto ukvarjajo s problemom seksualne vzgoje mladine, če pa moremo hkrati brati tudi to, da je znani Otto Preminger izbral 14-letno deklico Jill Haworth, ki je doma v Londonu, za glavno vlogo v filmu «Exodus» samo zato, «ker je najbolje dokazala svojo nedolžnost pri poljubljanju moškega». In o tej «nedolžnosti» je pisal malone ves tisk.

Včeraj je odpotovala na Himalajo sedemčlanska odprava slovenskih vrhunskih alpinistov, ki jih vidimo na sliki (razen prvega na levi in zadnjega na desni, ki sedita). Odpravo vodi Stane Kersnik. Z ladjo «Velebit» odpotuje odprava z Reke v Indijo, od tod pa na Himalajo. Ker zasluži ta tiho pripravljena odprava več pozornosti, bomo kaj več o njej pisali drugič.

Razgovor z dirigentom Cipcijem pred premiero

V soboto v mariborski Operi Smaregliova «Istrska svatba»

V načrtu več gostovanj - Morda tudi v Trstu?

Nihče ni prerok v svoji domovini, najmanj je to bil italijanski operni mojster Antonio Smareglia, rojen v Istri, v Pulju. Vse glasbene zgodovine navajajo na precej vidnem mestu to ime, a vse se taktično izogibajo daljših komentarjev o njegovem pomenu in o njegovem položaju v razvoju italijanske opere. Abiati resda ni tako skromen, a je namenoma prezrl vse tiste človeške in umetniško-estetske postavke, ki bi lahko vrgle precej dolgo senco na tisto obdobje italijanske opere, v katerem je živel in ustvarjal Antonio Smareglia. Sicer pa je bil zapisan večnemu prekletstvu tisti trenutek, ko je obrnil svoje umetniško kopje zoper tradicionalizem belkanta, ko se je uprl epigonstvu verdijanske struje in ko se je tudi verizmu umaknil v svoj izpovedni svet. Svoje melodične podobe je razvijal z italijansko čustvenostjo, a jih je hkrati nadziral z wagnerijansko doktrinarnostjo. Skratka: bil je bolj Wagner kakor Verdi in to domovini opere ni bilo všeč. Zaprla mu je vrata, zaprla je vrata vsem njegovim operam, kljub temu, da je Toscanini dirigiral krstni izvedbi njegove «Oceane» v milanski Scali.

In ko smo letošnjega februarja prebrali v časopisu «Il Piccolo» na videz nepomembno notico, v kateri postavlja poslanec Bologna v poslanski zbornici ministru za turizem in gledališča vprašanje v zvezi z «obuditvijo» Smareglie, nas je zanimal zlasti zadnji stavek: «L'interrogante fa inoltre presente al Ministro che non pare giusto nè opportuno lasciare nella completa dimenticanza il musicista istriano, mentre gli stessi jugoslavi intendono rivalutarlo.»

Ta «revalorizacija» Smareglie je zdaj torej že na dlani: 19. tega meseca bo v Mariboru, v tipičnem industrijskem mestu, prva izvedba njegove opere «Istrska svatba». Kako je prišlo do tega, naj nam nakaže intervju z dirigentom Jakovom Cipcijem.

«Zanimiv slučaj ali naključje. Ko sem pripravljal repertoarni načrt za tekočo operno sezono, sem bil v dilemi, kaj naj izberem. Kot direktor Opere sem moral zadovoljevati dve plati: umetniško-popularno in finančno. Tedaj sem po naključju prejel iz Kopra pobudo za Smaregliovo opero «Istrska svatba», ki sem jo tudi dobro poznal, in tako je prišlo do realizacije repertoarnega načrta. Mnenja sem, namreč, da kljub modernim časom še ni docela ugasnil smisel za zdravo romantiko in tako sem prepričan, da bo naše občinstvo, naše, mariborsko, in kasneje morda jugoslovansko sprejelo to operno delo z odprtimi rokami. Prizadeval sem si, da bi to v Italiji skoraj pozabljeno operno delo postavil na oder čim lepše in upam, da mi bo to uspelo, zlasti če mimogrede poudarim, da sem kot član orkestra tržaškega gledališča «Verdi» pred približno 40 leti sam sodeloval pri izvedbi iste opere, ko je avtor sam dajal svoje intencije za pravilno interpretacijo.»

Kdo je oskrbel slovenski prevod libreta in kakšna bo zasedba?

«Slovenski prevod libreta prihaja izpod peresa direktorja mariborskega gledališča Peca Segule, ki se je spretno izognil lingvističnim pretiravanjem in stremel zlasti po tem, da bo tekst peven in razumljiv. Zasedba bo tale: Marusso bo pela Tržačanka Ada Sardo, v alternaciji pa Nada Zrimšek, Menica bosta pela Aleksander Kovač in Engelbert Rudolf, Biagia Miro Gregorin, Lorenza izmenoma Jože Kragelj in Boško Lukeš, Nicolo Karlo Kamuščič in Luze Ada Thuma. Režiral bo znani operni režiser ljubljanske Opere Ciril Debevec, scenograf pa bo Jože Polanjko. Dirigiral bom sam, moj asistent pa je mladi Marko Zigon.»

Še eno vprašanje, in sicer: ali nameravate z opero gostovati izven svoje hiše in kje. Razmišljate morda o izvedbi še kakšne Smaregliove opere?

«Za sedaj smo vzeli v poštev gostovanja v puljski Areni, na Poletnih prireditvah na izredno akustičnem koprskem trgu in celo v Trstu, če bo dana možnost. Na našo premiero so povabljeni vsi zainteresirani in na kraju samem bomo lahko sklepali realnejše dogovore. Tu računamo trenutno na 13 predstav, kolikor je abonmajev. V načrtu je tudi televizijski prenos. Izvedbe drugih Smaregliovih oper za sedaj niso v načrtu. Če pa bo želja našega občinstva, smo pripravljeni seveda postaviti na oder še katero drugo delo. Želim poudariti le to, da smo v Mariboru ponosni na to, da smo ponovno oživili glasbo tega velikega mojstra in da smo prvi v Jugoslaviji na najbolj idealen način obudili spomin na Antonia Smareglio.»

M. L.

Kaj vse se dogaja za hrbtom kipa svobode v New Yorku

En delovni dan v ameriškem senatu ko so na vrsti «dežurni govorniki»

Da bi senatorji iz južnih držav ZDA preprečili izglasovanje zakona, ki bi dal črnskim sodržavljanom pravice, ki jim pritikajo, so začeli izvajati «filibustering»

(Poseben dopis)

WASHINGTON, marca — Združene države se ponašajo, da so najbolj demokratična država na svetu. Njihov kip svobode na vhodu v newyorško luko naj bi bil nekak simbol tega. Na srečo je kip svobode obrnjen proti vzhodu, in gospa svoboda ne vidi, kaj se za njenim hrbtom dogaja, kajti sicer bi zardela. Prav gotovo je res, da ima ameriški državljan krepko dozo svobode, seveda čim bolj je mož petičen in — če je bele polti. Zadnji dnevi so glede tega hudo značilni, kajti črnci južnih držav zvezdnate republike kažejo nekoliko več življenja, zaradi česar prihaja do incidentov, pri katerih jo, žal, povečini skupijo sami, ker je policija sestavljena od belcev, sodišča pa «nimajo v rokah ustreznih zakonov».

Dokaz slednjega je sedanje zasedanje ameriškega kongresa.

O posebnem načinu preprečevanja kakega zakona v ameriškem kongresu smo pred leti že pisali, gre za tako imenovani filibustering. Trenutno se rasisti iz južnih držav ZDA spet «proslavljajo» v ameriškem kongresu, kjer hočejo na vsak način preprečiti izglasovanje zakona, ki bi ameriškim državljanom temne polti dal vse državljanske pravice, kot jih imajo belopolti sodržavljani. Ne bomo govorili o tem, kako smešno je, da se morajo v ZDA še sedaj ukvarjati s problemom, ki bi ga bili morali rešiti že zdavnaj, prikazati bi hoteli le, kako se ta «filibustering» v kongresu izvaja. To bomo najprimerneje pokazali, če opišemo en dan «dela» v ameriškem kongresu.

Kongresmani, ki se odločijo za filibustering, izberejo dokaj enostavno taktiko. Pravila ameriškega kongresa dopuščajo, da sme vsak njegov član govoriti zaporedoma štiri ure in da sme priti na vrsto vsak tretji dan. Ti dve pravili omogočajo sedaj skupini 18 južnjaških kongresmanov, da se razvrste in s svojimi dolgimi govori preprečijo izglasovanje zakona, ki bi črnce postavil na enako raven z belopoltimi Američani. Seveda ni lahko štiri ure zaporedoma govoriti, kajti tudi krepak človek se utrudi. Odpovedo mu fizične moči, da ne govorimo o snovi, ki naj jo med dolgim parlamentarnim posegom obravnava. Poleg tega je važno, da dobro pozna proceduro v parlamentu, da ne bi prekinil kontinuitete. Kar se pa tiče snovi, je zadeva bolj enostavna, ker sme «v dokaz svojih tez» prebirati tudi sveto pismo, ameriško zgodovino, celo literaturo in izkoristiti kakršno koli snov, ki jo tako ali drugače poveže s svojim problemom. Včasih ni potrebno niti to, le da nepretrgoma govori. Med govorom mu seveda včasih pojenja moč, zato pa je vedno pripravljen kak njegov kolega, ki mu postavi vprašanje. Toda ta vprašanja morejo trajati tudi po četrt ure ali več, da se glavni govornik med tem odpočije. Povrh tega sme v tem času kaj popiti, ker jesti ne sme. Prav tako ne sme niti na potrebo. Sicer pa preidimo na konkreten enodevni urnik ameriškega najvišjega «jamstva demokracije» senata.

Ponedeljek je, ura je 12. Večina senatorjev je navzočih in senatni kaplan prečita najprej molitev, ki je obvezna ob vsakem začetku zasedanja. Dve minuti zatem vodja demokratske večine v senatu Lyndon Johnson predlaga, naj bi prebrali zapisnik zadnje seje. Vodja sedanjega filibusteringa senator Richard Russel temu nasprotuje. In ura kaže že 12 in 8 minut, ko Russel pristane na zahtevo senatorja Dirksena, naj se molitev opravi vedno ob isti uri, kajti «če je kdo na zemlji, ki trenutno potrebuje molitve ,je to senat ZDA.»

Ob 12.12 se oglasi senator Ellender, ki zahteva, naj bi v času zasedanja senata ne zasedala nobena kongresna komisija, da bi bil ob potrebi možen kvorum 51 senatorjev. In tako smo prispeli do 12.20, ko je na vrsti še vedno diskusija o tem, kdaj naj se preberejo amandmaji glede zakonskega načrta o državljanskih pravicah, torej o tem, o čemer naj se pri tem zasedanju razpravlja.

Ob 14.20 je v dvorani prisotnih le nekaj senatorjev, ostali so pri obedu. Član osemnajstorice rasistov, ki izvajajo filibustering, senator Lister Hill že zahteva sklicanje kvoruma. Takšni nenadni pozivi so nevarni, ker če se ne zbere kvorum 51 članov, se seja senata odloži, če pa se zbere potrebno število senatorjev, mine za to določen čas, vsekakor 10 do 15, včasih celo 20 minut in v tem času se govornik odpočije.

V tem primeru je zahteva senatorja Hilla uspela in ob 14.35 je bil kvorum popoln. Ob 14.36 je vodja filibusteringa senator Russell začel z analizo tako imenovanega Dirksenovega amandmaja o državljanskih pravicah. Potrebovali smo torej dve uri in pol, da smo prišli do konkretnega primera. Njegov poseg je trajal «le» tri četrt ure, kajti Francis Case je zahteval čitanje samega amandmaja. Vtem se je večina senatorjev razpršila po raznih sobah in točilnicah, tako da je ob 15.57 moral biti sklican ponoven kvorum, ki se je tokrat zbral v 14 minutah. In tedaj je senator Russell razporedil svojo skupino tako, da bo vsak govoril po 4 ure. Pravzaprav se je efektivni filibustering začel šele sedaj, pa čeprav je od začetka seje minilo že 4 ure in en četrt. In prvi je bil na vrsti senator Willis Robertson iz Virginije. Ta je začel z branjem del književnika Daniela Webstera o Virginiji. To branje se je nadaljevalo nepretrgoma do 19. ure, ko sta ga dva njegova kolega iz iste družčine prekinila, da bi se nekoliko oddahnil. V senatni dvorani je le 7 senatorjev, in še ti so nezainteresirani.

Ob 20.15, torej po štirih urah monotonega branja in tolmačenja, je zvonček na zapestni uri senatorja Johnsona zazvonil in ga s tem opozoril, da je njegov kolega Robertson pri kraju. In Robertson dejansko ob 20.30 zaključi svojo dolgo «razpravo», ki je ni nihče poslušal, razen zadnjega stavka, ko je senator dvignil glas, da ga je slišala vsa okolica. Senator Robertson je zaključil: «Gospod predsednik, vse dotlej, dokler bo v nas le količkaj moči...» in v tem so ga njegovi kolegi že prekinili in glasno hvalili njegov odličen govor, ki bi ga morali proučevati celo na pravnih fakultetah..

Ob 20.44 senator Hill zahteva tretji kvorum, ki se zbere ob 21.01. Temu sledi razprava o postopniku, ki traja 28 minut, da bi nato nastopil senator Spessard Holland, seveda iz skupine filibusteringa. Že v začetku senator Holland pove, da bo njegov govor «nekoliko daljši». Ob 23. uri ga prekine kandidat za predsedniške volitve John Kennedy, ki pa ne razpravlja o pravicah črncev, o čemur senat razpravlja, pač pa na dolgo in široko razpravlja o nacionalni obrambi Seveda bi bilo absurdno pričakovati od Kennedyja, da bi govoril za razorožitev in zmanjšanje vojaških stroškov, pač pa govori, kako nujna je pospešena oborožitev. V tem se vodja filibusteringa, senator Russell, umakne v svojo hotelsko sobo k počitku, novinarji pa zalotijo vodjo demokratske senatne skupine, senatorja Lyndona Johnsona, v njegovi pisarni oblečenega v pižamo. Po hodniku pa se sprehaja senator Winston Prouty v svetlo oranžnih copatah.

Ob pol ure po polnoči je v dvorani le sedem senatorjev, katerim senator Holland še vedno tveze svoje štorije, dočim se v garderobi demokratske skupine luči ugasijo šele ob 2.50. Senator Holland še vedno vztraja na govorniškem odru. Do 3.20 Nekdo zahteva kvorum. Devet minut pozneje so senatorji že zbrani. Tokrat so naglo prihiteli po. Toda človek se kmalu utrudi» in s to filozofsko sentenco odkoraka iz dvorane. Ob 11.30 McClellan še govori. Nekaj senatorjev, kolikor jih je pač ostalo v dvorani, se sprehaja sem in tja in med seboj klepečejo, za govornika se nihče ne zmeni.

In tako je šel mimo en dan. Ob 12. uri podpredsednik Nixon prevzame predsedništvo seje in da besedo kongresnemu kaplanu, da prebere molitev, ki je v tej najvišji ameriški ustanovi obvezna, ali kot je senator Dirksen rekel: «Potrebna».

In začenja se nov dan ameriške demokracije...

Z. L.

Tudi sestra slavne BB Migianou je šla k filmu. Na sliki jo vidimo poleg znane Mamie Van Doren (na desni), s katero igra v filmu «Sexpot goes to college».

Eskimski «znaki» za dolgo zimo

Dolgo in hudo zimo so prikovali ameriški vojaki na zasnežem grönlandskem letališču. Ko so videli, da so si bližnji Eskimi postavili igluje iz zelo debelega ledu. Letalski strokovnjaki so hoteli ugotoviti, od kod Eskimom tako izrazit vremenski čut, pa so bili razočarani, ko so izvedeli, da so Eskimi videli, kako velike zaloge hrane in opreme so vojaki spravili v skladišča, ter so v skladu s tem pričakovali dolgo in hudo zimo.

Koristna in zanimiva knjiga

Drago Suhi: «Nevidne pasti»

Solski pouk o prometnih znakih. (Iz knjige DRAGO SUHI, «NEVIDNE PASTI»)

Res velika je izbira raznovrstnih knjig, ki jih izda Mladinska knjiga v Ljubljani. «Nevidne pasti» bi bila neke vrste učna knjiga. Svojevrstna učna knjiga, kot je svojevrsten predmet, ki ga obravnava — o prometu, cestah in prometnih nesrečah. Le redkokdaj dobimo v roko učno, toda prijetno knjigo. Saj ne morem reči, da je ta knjiga, ki jo je napisal Drago Suhi, ravno šolska knjiga. V osemnajstih kratkih zgodbicah pove pisec toliko poučnih, skoraj življenjsko važnih stvari, in v tako prijetni in lahkotni obliki, da si jih bomo nehote, mimogrede za vedno zapomnili.

To knjigo naj bi dobile predvsem šole, pa tudi knjižnice; otroci bi jo morali prav vsi prečitati, tistim, ki ne znajo še brati, pa naj bi jim jo starejši brali. To je predvsem knjiga za otroke. Saj so oni dostikrat povzročitelji mnogih nesreč na cestah. Se tudi pripeti, da je nesrečo zakrivil vinjen šofer. Toda knjižica kaže s prstom predvsem na otroke. Igrajo se na cesti, pa se obenem igrajo še z lastnim življenjem. Zato predvsem otrokom to knjigo v roke. Prav vsem. Sem uverjen, da jim bo šla ta knjiga bolj do srca, kot vsi nauki starejših.

Drago Suhi pokaže in dokaže, da je povsod neštetO nevidnih pasti. Povsod se lahko zgodi nesreča. Zato je povsod prva in najvažnejša zapoved — previdnost. Kje si docela varen? Na 162 straneh spozna čitatelj skoraj vse prometne predpise... Na koncu knjige so pa še trije listi s prometnimi znaki. Če si dobro in počasi prebral knjigo, poznaš prometne predpise in prometne znake. Dobro, če vse to veš, tudi če nimaš motornega vozila. Tudi če ga nimaš, te lahko povozi, pa bodi kriv ti ali pa tisti, ki ga vozi. Pa so v knjigi še zanimive slike, kar precej jih je, ki kažejo povzročitelje prometnih nesreč — otroke ali pa vinjene voznike.

To je slovenska knjiga, ni prevod. Vsi jo preberimo! Saj je kar zabavna in kratkočasna. Posebno pa jo dajmo v roke mlajšim in najmlajšim. Mogoče bo ta knjiga tudi prispevala svoje, da bo na cestah manj nesreč. Knjiga je predvsem pisana za Slovenijo. Toda otroci so tu in tam in motorno vozilo te prevrže tu in tam.

Prepričan sem, da bodo knjigo «Nevidne pasti» radi brali in z veseljem sprejeli, posebno mlajši, tu in tam.

Radio in televizija

Sreda, 16. marca 1960

Radio Trst A

7.30 Jutranja glasba in koledar; 11.30 Drobiž od vsepovsod; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Orkester Club; 13.30 Harmonija instrumentov in glasov; 17.30 Pesem in ples; 18.00 Dolhar: «Badgastein, smučišče-zdravilišče»; 18.10 Mozart: Koncert v D-duru K. 314; 18.30 Slovenski vokalni ansambli; 19.00 Zdravstvena oddaja; 19.20 Pestra glasba; 20.00 Sport; 20.30 V vrtincu valčka; 21.00 Predrzneži, igra v petih dejanjih, nato Južnoameriški odmevi; 23.30 Glasba za lahko noč.

Trst

12.10 Tretja stran; 14.15 Tretje dejanje opere «Walkirja»; 15.20 Tržaške dopisnice; 15.35 Tržaški jazzovski trio.

Koper

7.00 Glasba za dobro jutro; 8.00 Prenos RL; 12.00 Opoldanski koktajl; 12.50 Operne arije; 13.15 Kronika iz jug. življenja; 13.40 Priprava pašnikov za pomladansko pašo; 13.45 Od melodije do melodije; 14.30 «Zapiski iz Brdo»; 14.40 Domače popevke; 15.14 Lahka glasba; 15.40 Prenos RL; 16.00 Otroški kotiček; 16.30 Orkester ljubljanskega Radia; 16.50 S. Domingo, ena zadnjih diktatur Lat. Amerike; 17.00 Poje Nat King; 17.30 Baletna glasba; 18.00 Prenos RL; 19.00 Poje Ines Tadio; 19.30 Prenos RL; 22.15 Orkester Partland 22.35 E. Chausson: Poem op. 25.

Nacionalni program

11.00 Radijska šola; 11.35 Operna glasba: Wagner, Bellini, Rossini; 12.10 Glasbeni vrtiljak, pojo Allori, Villa itd.; 12.25 Glasbeni album; 15.55 Napoved vremena za ribiče; 16.00 Oddaja za mladino: «Življenje Pierra», po romanu P. Reynauda; 16.45 «Sto let od smrti Macaulaya», 17.40 Glasbena civilizacija Italije; 18.30 D'Alessandro «Mikrobi in mi», U.E. Paoli: «Odisej»; 19.30 Slikarstvo in kiparstvo; 21.00 Drama v 4 dejanjih «Jakobinci»; 22.50 Antologija odra; 23.15 Pesmi dneva, pojo Del Monaco, Latilla, itd.

II. program

9.00 Jutranje vesti; 10.00 W. Osiris vodi oddajo «Il gioco delle dame»; 11.00 Glasba za vas, ki delate; 13.45 «Severnica» — moda; 16.00 Galerija belkanta; 16.20 Popevke iz Piedigrotte; 17.00 Pesmi in Angelini; 17.30 Revija hobbyjev in kratkočasja; 18.35 Jazzovska glasba; 20.30 V dveh se laže zmaga, orkester Fragne; 21.45 Fantazija motivov; 22.00 Koncert II. programa: Liszt;

III. program

17.00 Sergej Prokofjev: «A. Summer Day»; 18.00 Pregled: Fizika; 18.30 Italijanska glasba iz povojne dobe: Veretti, Zecchi itd.; 20.00 Vsakovečerni program: Corelli, Bach, Strawinsky; 21.30 Tragedija v treh dejanjih «Krvava poroka».

Slovenija

8.05 Majhen vokalni koncert; 8.30 Iz filmov in glasbenih revij; 9.15 Pol ure z nasimi instrumentalnimi solisti; 9.45 Pevka Rosemary Clooney; 10.10 V utripu baletne glasbe; 11.00 Kalejdoskop za zabavo; 11.30 Oddaja za cicibane; 12.00 Tri arije iz Verdijeve opere Trubadur; 12.15 Kmetijski nasveti — Obdelava tal v vinpogradih; 12.25 Pisani zvoki z Dravskega polja; 12.45 Plesni orkester Willy Berking; 13.30 Ljudske melodije iz Srbije; 13.50 Klavir v ritmu; 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo; 14.35 Pesmi raznih narodov 15.40 Novost na knjižni polici — Guy de Maupassant: Novele; 17.10 Sestanek ob petih; 17.30 Trobente in godala; 18.00 Kulturna kronika; 18.20 Iz slovenske solistične glasbe; 18.45 Domače aktualnosti; 20.00 Ali jih poznate? 20.25 Tipke in strune; 20.40 Dve komični operi Gian Carla Menottija; 22.15 Ansambel Jožeta Kampiča; 22.30 S popevkami po svetu; 23.10 V ritmu današnjih dni; 23.33 Bogo Leskovic: Partita v h-molu (Orkester slovenske Filharmonije).

Ital. televizija

13.30 TV-šola: «Zgodovina in državljanska vzgoja», «Znanstvena opažanja»; 17.00 TV za mladino: «Peter Pan in pravljice» ter «Ivanhoe»; 18.30 TV-dnevnik; 18.40 «Očetje in sinovi» po romanu Turgenjeva; 20.00 Ženevski avtomobilski salon 1960; 20.15 Evropa in nove ceste; 20.30 TV-dnevnik; 21.00 «Il ventaglio»; 22.15 Peta celina; 22.45 Umetnost in znanost; 23.05 TV-dnevnik.

Jug. televizija

Beograd 18.00 Sestanek ob šestih — mladinska oddaja; 18.45 Oddaja o telesni kulturi in športu; 20.00 TV-dnevnik: Ljubljana 20.20 Aktualna tema; Zagreb 20.40 Dokumentarni film; 21.00 Radivoje Lola Djukič: «Brez naslova» TV-igra.

HOROSKOP

ZA DANES

OVEN (od 21.3. do 20.4.): Dobro razumevanje in možnost vsestranskega zaslužka. Nerazpoloženje.

BIK (od 21.4. do 20.5.): Če se boste preveč zanašali na druge in sanjarili, vas bi znala pozneje boleti glava.

DVOJCKA (od 21.5. do 22. 6.): Od začetka bo šlo slabo, nato se boste vživeli in vse bo šlo prav.

RAK (od 23.6. do 22.7.): Ne sklepajte pogodb na hitro, pač pa vsak načrt premislite.

LEV (od 23.7. do 22.8.): Če vam kaj ne bo šlo, prekinite z delom, posebno če gre za večjo stvar.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.): Zanimanje za lepe stvari naj vas ne zavaja, da se ne boste pozneje kesali.

TEHTNICA (od 23.9. do 23. 10.): Le z delom se boste otresli nerazpoloženja, ki vas trenutno muči.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.): Ker znate biti potrpežljivi, vam bo naloga uspela.

STRELEC (od 23.11. do 20. 12.): Zanesite se na poštenost. Le tako boste zmogli naloge.

KOZOROG (od 21.12. do 20. 1.): Poklicali vas bodo na pomoč. Ne odtegujte se klicu, ker boste jutri morda vi v stiski.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.): S finančne plati kar brez skrbi, ne kaže pa tako s sentimentalne.

RIBI (od 20.2. do 20.3.): Ne prepuščajte zadeve naključju. Sami jo boste morali vzeti v roke.

Šport Šport Šport Šport

V Planiškem kotu je dovolj snega

Nemci, Švedi, Finci in Švicarji na planiški jubilejni prireditvi

Smučarskih poletov se bo udeležil tudi olimpijski prvak in rekorder Planice Helmut Recknagel - Odličen uspeh Jugoslovana Pečarja na Finskem

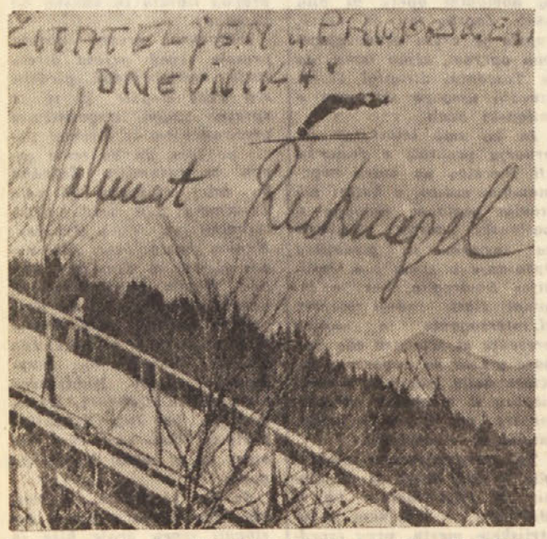

Stari znanec Planice, letošnji olimpijski prvak Recknagel, ki se bo letos udeležil jubilejne prireditve v smuških poletih, je pred leti posvetil sliko z njegovim skokom bralcem našega dnevnika

V Zgornjesavski dolini je precej snega. Se pred dnevi ga je naneslo skoraj dva metra, kar je posebno razveselilo organizatorje planiške jubilejne prireditve v smučarskih poletih. S snegom se je razblinila zadnja bojazen, da ne bi pomanjkanje tega oviralo normalen potek «planiškega tedna», ki bo od 24. do 27. t. m.

Po prijavah sodeč, bo v Planici ena anjvečjih prireditev te vrste v zadnjih letih. Posebno je prireditelje razveselila vest, da bo nastopil na mamutski 120-metrski skakalnici tudi Nemec *Helmut Recknagel*, ki si je v Squaw Valleyu osvojil prav v smučarskih skokih zlato kolajno in ki brani rekord skakalnice z znamko 124 m. Z Recknaglom bo prišla v Planico bojevita skupina njegovih sonarodnjakov in sicer *Veit Kurth, Guenter Oettel, Lothar Glass, Werner Lesser, Manfred Brunner, Kurth Schramm, Othar Heyer in Willy Wifth.*

Vsi ti skakalci so se udeležili državnega prvenstva Vzh. Nemčije v skokih, kjer je zmagal mladi Veit Kurth s skokoma 79,5 in 92 m. Helmut Recknagel pa je zasedel šele 29. mesto ker je pri drugem skoku preskočil kritično točko in tako nerodno padel, da se ni mogel udeležiti niti splošno znane prireditve v Lahtiju in v Kuovoli na Finskem.

Zaradi poškodbe je obstajala nevarnost, da se Recknagel ne bo udeležil planiških smučarskih poletov. Toda poročajo, da so vzhodnonemški funkcionarji zagotovili, da bo olimpijski prvak zanesljivo nastopil v Planici. Ekipa Vzh. Nemčije bo priletela s posebnim letalom v Beograd prihodnjo sredo, od koder bo potovala dalje do Bleda in Planice.

Nemci pa ne bodo sami v tej mednarodni konkurenci. Prireditvenemu odboru planiškega jubilejnega tedna je že dospela prijava treh Svedov in sicer *Berta Anderssona, Inga Lundquista* in *Herryja Berquista*. Svede bo vodil Erik Magnusson.

Tudi Finci so določili dva skakalca, ki bosta branila državne barve v Planici. Ta dva sta *Simo Kivelae* in brat pokojnega svetovnega rekorderja (v Oberstdorfu 139 m) *Erkki Luiro*. Pogoj za nastop Fincev pa je, da jim prireditelji oskrbijo povratno letalsko vozovnico na progi München - Helsinki.

Tudi Švicarji bodo prisotni s štirimi skakalci. Brez dvoma najnevarnejši je *Andreas Dascher*, ki je v Oberstdorfu skočil 135 m. Z njim bodo še prišli v Planico *Peter Wenger, Werner Brugger* in *Ueli Scheidegger*.

Tudi Jugoslovani nočejo zaostajati za gosti in se ves čas vestno pripravljajo. Za sedaj so se vadili na 80-metrski skakalnici, a ko bo prišel čas, bodo presedlali na večjo, da se privadijo zaletu in pristajanju.

Jugoslovanski zvezni kapetan Bogo Sramel in trener Karl Klančnik sta že izbrala državne reprezentante. Vsega skupaj jih bo 11 in sicer *Božo Jemc, Marjan Pečar, Jože Slibar, Miro Oman, Milan Rojina, Jože Zidar, Jože Langus, Mato Krznarič, Albin Rogelj, Peter Eržen, Jože Gorjanc.*

Pečar in Jemc sta bila na gostovanju na Finskem in sta se udeležila velike skakalne prireditve v Lahtiju. Žal Božo Jemc ni mogel na start, ker se je pri treningu nekoliko poškodoval. Nasprotno pa je Pečar pripravil največje presenečenje. V tej resni mednarodni konkurenci je zasedel 7. mesto, s čimer je dosegel svoj do sedaj največji uspeh in enega najpomembnejših plasmajev v zgodovini jugoslovanskih skakalcev. Za seboj je namreč pustil vse Norvežane, olimpijskega prvaka 1956 Hyvaerinena ter številne znane tujce. Po prvi seriji skokov je bil celo peti, v drugi pa je dobil slabše ocene za slog. Po oceni s Straumannovo metodo (dolžina skoka v odvisnosti od hitrosti na zaletišču) pa bi bil peti. Tako pa je zasedel sedmo mesto, ki ga deli s Kurthom, ki bo tudi v Planici njegov tekmec.

24. in 25. marca televizijski prenos iz Planice

V četrtek 24. in v petek 25. t. m. se bo italijanska TV zvezala z Eurovisione s Planico, kjer bodo smuški poleti na veliki skakalnici. Obakrat se bo oddaja začela ob 11. in zaključila ob 13. uri.

Nogometni turnir za pokal evropskih prvakov

Real Madrid ali Barcelona v finalu ostala finalista še nista znana

V polfinalnih tekmah sodelujejo Eintrach, Wiener S. K., Sparta in Glasgow Rangers

Evropski pokal za nogometna društva ne bo letos v ekskluzivi španskih enajstoric kot se je dogajalo v zadnjih letih. Obe vodeči španski enajstorici se bosta morali namreč boriti med seboj z rezultatom, da bo ena izpadla. Finalna tekma pa bo med špansko enajstorico in nekim evropskim moštvom.

Borba za vstop v finale bo med Real Madridom in Barcelono. Z druge strani pa še nista znana polfinalista ostalega predela Evrope. Eintrach iz Frankfurta bo moral še igrati proti Wienerju SK, Sparta iz Rotterdama pa z enajstorico Glasgow Rangers. Vse te enajstorice so igrale samo prvo tekmo. Sedaj jih čaka še povratna. V prvi tekmi je Eintrach premagal avstrijske nogometaše z 2:1.

Frankfurtski Eintrach in rotterdamska Sparta sta se letos prvič udeležila tekmovanja za pokal prvakov. Wiener SK je že lani sodeloval, a je moral kloniti pred Real Madridom v četrtfinalu (0:0; 7:1). Glasgow Rangers pa se že tretje leto bori za pokal. Leta 1957 ga je Nica v osmini finala odpravila po treh tekmah, leto kasneje pa je podlegel Milanu.

Do sedaj si je Real Madrid zagotovil od 1956. leta dalje vse finalne zmage. 1958. leta je moral v četrtfinalu nastopiti proti sonarodnjakom iz Seville, ki pa niso bili trd oreh. Prvič je Real Madrid zmagoslavno zaključil srečanje z 8:0, drugič pa se je moral zadovoljiti z 2:2. Letos se bo madridska enajstorica zopet srečala z drugoplasiranim španskim moštvom na lastnem igrišču. Lani je imel Real Madrid za nasprotnika madridskega «Atletica», letos pa bo Barcelona. Z Atletico ni šlo tako lahko: potrebne so bile kar tri tekme in šele zadnja, ki se je zaključila z zmago Di Stefanove enajstorice z 2:1, je prinesla Real Madridu zmago v tem tekmovanju.

Vse kaže, da bo prva polfinalna tekma med Real Madridom in Barcelono 21. aprila na igrišču prvega. Povratna tekma pa bi morala biti 4. maja v Barceloni. Real Madrid je sedaj prvi v lestvici največjega španskega nogometnega prvenstva in ima 2 točki prednosti pred Barcelono, ki je na drugem mestu.

Finalna tekma z dodelitvijo pokala bo 18. ali 25. maja letos v Glasgowu.

Kolesarska dirka Pariz-Nica

Graczyk pred Venturellijem v VII. etapi Nimes-Manosque

Impanis še vedno prvi v splošni lestvici

MANOSQUE, 15. — Jean Graczyk si je danes med VII. etapo kolesarske dirke Pariz — Nica zagotovil zmago pred presenetljivim Venturellijem in Darrigadom, ki sta prišla na cilj z nekaj zamude. Graczyk si je zaslužil zmago, ker je večkrat sprožil napade pod močnim nalivom, ki je prisilil Francoza Anquetila, da se ni niti predstavil na cilj. Grazcyk je trikrat poskusil zapustiti glavnino, a šele tretjič mu je poskus uspel in si je zagotovil tako prednost, ki mu je zadostovala za zmago.

Venturelli se je zopet izkazal in je zasedel drugo mesto. Mladi italijanski kolesar je privozil na cilj pred skupino. V tej je bil Darrigade, ki je v sprintu privozil tretji na cilj tik pred Van Looyem in tudi pred Impanisom, kateremu se je posrečilo obdržati prvo mesto v splošni lestvici.

Vrstni red VII. etape Nimes — Manosque (176 km):

1. Graczyk (Fr.) 4.46'28", 2. Venturelli (It.) 4.46'50", 3. Darrigade 4.47'06", 4. Van Looy (Bel.), 5. Van Geneugden (Bel.), 6. Thomin, 7. Schroeders (Bel.), 8. Debruyne (Bel.), 9. Sorgeloos (Bel.), 10. Mahe, 11. Desmet (Bel.), 12. Riviere, 13. Couvreur, 14. Ducard, 15. Bonifassi, 16. Cazala (Bel.), 18. Otano (Sp.), 19. Anglade, 23. Schoubben (Bel.) 4.47'28". Sledijo vsi ostali kolesarji.

SPLOSNA LESTVICA PO VII. ETAPI:

1. Raymond Impanis (Bel.) 29.19'40", 2. Mahe 29.22'06", 3. Cazala 29.22'12", 4. Anglade 29.22'53", 5. Colette 29.23'13", 6. Sorgeloos (Bel.) 29.23'30", 7. Ducard 29.24'52", 8. Anastasi 29.24'58", 9. Bouvet 29.25'39" itd.

Danes v pokritem bazenu

Italija - Nemčija v vaterpolu

Danes zvečer bo v pokritem bazenu zanimiv dvoboj v vaterpolu med italijansko in nemško državno reprezentanco. Igralci obeh reprezentanc so že od sobote v našem mestu in kar je zelo zanimivo, trenirajo skupaj, kot bi vsi pripadali eni in isti ekipi. Oba madžarska trenerja, Zolyomj za Italijane in Sarkany za Nemce, pa vodita trening z roba bazena in dajeta atletom potrebna navodila.

V italijanskem moštvu bosta manjkala Pizzo, ki je bil operiran in Mannelli, ki je zadržan s študijem. Sicer so manjkali tudi drugi igralci, brez katerih si praktično ne moremo zamisliti italijanske reprezentance. Ti, Rossi, Lonzi, Parmeggiani, Marello in Lavoratori, so prišli predvčerajšnjim, vendar so vsi dovolj trenirani, ker so sodelovali na mednarodnem turnirju v Genovi.

Nemci imajo odlično moštvo, ki ga sestavljajo sami krepki mladeniči. Manjka pa jim rutine. Nasprotno pa so Italijani hitrejši v akcijah, a so netočni pri podajanju in tudi v streljanju.

Vseeno prevladuje mnenje, da se bo zmaga v obeh tekmah, ki bosta danes in jutri, nasmejala Italijanom, za katere bo to srečanje dober trening za važnejše in tudi težavnejše srečanje, ki bo aprila meseca z Jugoslavijo.

Obe tekmi, danes in jutri, se bosta začeli ob 21.30. Pred nastopom vaterpolistov obeh državnih reprezentanc bodo plavalne tekme z udeležbo kandidatov za italijansko olimpijsko vrsto Bianchijem in Spangarom. Poleg tega bosta Parovel in Bremini nastopila s skoki z deske in stolpa.

DANES NA STADIONU

Triestina - Marzotto za prvenstvo rezerv

Titularci prvega moštva Triestine so včeraj popoldne začeli s prvim tedenskim treningom. Sicer ni bilo nič težkega. Po telovadnih vajah in teku so igralci končali pod dobrodejno prho in pod spretnimi rokami maserja. Današnjega treninga se niso udeležili ne Secchi ne Frigeri ne Magistrelli, ki so bili na dopustu, a so se morali snoči vrniti v sedež.

Danes se bo trening nadaljeval v jutranjih urah, ker bo popoldne stadion zaseden zaradi prvenstvene tekme rezerv med drugim moštvom Triestine in Marzotta. Enajstorica Triestine bo nastopila v sledeči postavi: Rumich; Tulissi, Rocco; Pellegrini, Dudine, Degrassi; Mantovani, Cazzaniga, Demegna, Scala in Colaussi. Za rezerve je trener določil Di Davida, Ceppo, Vatto in Zlobca.

Tekma se bo začela ob 15. uri.

Po zaslugi Hernandeza

Davey Moore premagan

CARACAS, 15. — Med boksarsko prireditvijo, ki je bila včeraj v Caracasu je svetovni prvak v peresni kategoriji Američan Davey Moore zabeležil nepričakovan poraz. Njegov nasprotnik Carlos Morocho Hernandez (Venezuela), ki je priznan kot «specialist v k. o.», ga je med dvobojem večkrat spravil na tla in ga po dom v četrtfinalu (0:0; 7:1). Glasgow Rangers pa se že tretje leto bori za pokal. Leta 1957 ga je Nica v osmini finala odpravila po treh tekmah, leto kasneje pa je podlegel Milanu.

Do sedaj si je Real Madrid zagotovil od 1956. leta dalje vse finalne zmage. 1958. leta je moral v četrtfinalu nastopiti proti sonarodnjakom iz Seville, ki pa niso bili trd oreh. Prvič je Real Madrid zmagoslavno zaključil srečanje z 8:0, drugič pa se je moral zadovoljiti z 2:2. Letos se bo madridska enajstorica zopet srečala z drugoplasiranim španskim moštvom na lastnem igrišču. Lani je imel Real Madrid za nasprotnika madridskega «Atletica», letos pa bo Barcelona. Z Atletico ni šlo tako lahko: potrebne so bile kar tri tekme in šele zadnja, ki se je zaključila z zmago Di Stefanove enajstorice z 2:1, je prinesla Real Madridu zmago v tem tekmovanju.

Vse kaže, da bo prva polfinalna tekma med Real Madridom in Barcelono 21. aprila na igrišču prvega. Povratna tekma pa bi morala biti 4. maja v Barceloni. Real Madrid je sedaj prvi v lestvici največjega španskega nogometnega prvenstva in ima 2 točki prednosti pred Barcelono, ki je na drugem mestu.

Finalna tekma z dodelitvijo pokala bo 18. ali 25. maja letos v Glasgowu.

VESLANJE

Italijanska veslaška zveza je povabila dve posadki tržiškega «Timava» na predolimpijske izločilne tekme, ki bodo od 19. do 21. v Milanu. Gre za posadko double scula z Gonom in Steffetom in za četverec s krmarjem (Smach, Guarato, Ruggeri, Cristin, krmar Dudine).

Zveza je povabila v Milan tudi druge tržaške posadke. Te so: dvojka brez krmarja (Petri, Mosetti) in skifist Rebek (Ginnastica Triestina) ter nekatere posameznike društva Circolo Marina Mercantile in Canottieri Adria.

Diletantsko nogometno prvenstvo

Ponziana, Saici in Sangiorgina še bolj utrdile položaj v lestvici

Zmagi Ponziane in Edere na tujih igriščih

Večina enajstoric diletantskega prvenstva je v nedeljo počivala. Odigrali so le nekaj tekem, ki so jih morali v pretekli odložiti. V B skupini je morala Ponziana v Gradežu da poravna račun, ki je bil še brez kritja. In tega so Tržačani zaključili v lastno korist, pa čeprav se morajo zahvaliti sreči in tudi sodniku, ki ni opazil dveh «rok» v njihovem kazenskem prostoru.

Začetek je bil v korist domačinov «Gradese» in že v 2' so bila vrata Ponziane v resni nevarnosti. Toda gostje so odbili napad (baje tudi z roko) in prešli v ofenzivo, med katero so dolgo časa oblegali in resno ogrožali vrata nasprotnikov.

Po 15 minutah igre pa so morali domačini kloniti. Basaldella začne akcijo, ki jo nadaljuje Corolli. Ta v pravem trenutku predloži žogo Gregoriju, ki jo iz razdalje 20 metrov pošlje tik ob prečki mimo presenečenega Tarlaa. Drugi gol Tržačanov nosi Corollijev podpis, medtem ko je v drugem polčasu Lupoli povečal rezultat na 3:0.

Tudi enajstorica Saici si je zagotovila zmago, a za dosego te, so se morali igralci, pa čeprav so igrali doma, precej potiti. Vsekakor so si zaslužili zmago tudi če so gostje in Terzo za večkrat zapravili izredno ugodne priložnosti.

Sangiorgina, ki je na tretjem mestu v lestvici, ni hotela zamuditi priložnosti za dosego dveh točk. Morala je sicer gostiti gostitelji so bili igralci Pierisa, ki so si do sedaj nabrali le 9 točk, zaradi česar ni nič čudnega, če so prav na dnu lestvice. Enajstorica Sangiorgine ni štedila z napadi in rezultat je bil, da so naši domačinom štiri gole v slabo branjeno mrežo.

Rezultati nadoknadenih tekem v skupini B so sledeči:

Ponziana - *Gradese 3:0
***Saici - Terzo 1:0**
Sangiorgina - *Pieris 4:0

Lestvica B skupine						
Ponziana	20	13	5	2	50	18
Saici	20	12	5	3	39	16
Sangiorg.	20	11	5	4	49	17
Fiumicello	20	11	3	6	35	26
Cremcaffè	20	8	9	3	25	17
Turriaco	20	11	3	6	39	24
Terzo	20	6	7	7	23	32
Cervignan.	20	6	5	9	23	33
Trivignano	20	5	6	9	18	29
Fortitudo	20	3	10	7	30	43
Gradese	20	6	4	10	25	37
Aquileia	20	4	7	9	22	32
Aiello	20	2	6	12	15	46
Pieris	20	1	7	12	12	43

Tekme 20.III.1960:

Sangiorgina-Ponziana, Cremcaffè - Saici, Cervignano - Gradese, Fortitudo - Pieris, Fiumicello - Aiello, Aquileia - Terzo, Turriaco - Trivignano.

* * *

Tudi C skupina ni počivala. Nekatere enajstorice so namreč morale na igrišče in nadoknaditi zaostale tekme. Med temi je bilo moštvo CRDA iz Tržiča, ki je gostovalo pri Itali. Tržičani, ki stremijo vedno višje, so si zagotovili dve točki, ki sta jim pripomogli, da so se vsidrali na tretje mesto takoj za Mosso in Edero, ki si je šla tudi po zmago na igrišču Pro Romansa. Ta zmaga Edere je presenetljiva, ker enajstorica Pro Romans ni tako slaba, da bi vsakomur dovolila, da bo ji z domačega igrišča odnesla obe točki. Toda Edera je bila v nedeljo nezadržna in Zadnja in Bonetti sta vsak po dvakrat pretresla mrežo gostiteljev in dosegla za domače barve zmago z rezultatom, ki ne potrebuje komentarja.

Cormonese in Torriana pa sta zaključila igro brez gola.

Rezultati nedeljskih tekem so sledeči:

CRDA - *Itala 2:0
***Cormonese - Torriana 0:0**
Edera - *Pro Romans 4:0

Lestvica C skupine						
Mossa	20	12	4	4	49	29
Edera	19	9	6	4	28	16
CRDA	18	8	7	3	22	11
P. Romans	19	9	5	5	26	24
Marianese	20	10	3	7	40	22
Cormonese	19	8	5	6	22	17
Muggesana	20	6	9	5	21	21
Torriana	20	6	8	6	30	29
Ronchi	20	8	4	8	23	29
Itala	19	6	4	9	19	30
Libertas	20	6	4	10	24	31
S.Giovanni	20	5	5	10	22	31
Juventina	20	4	6	10	17	31
Amoco	20	3	4	13	13	40

Tekme 20.III.1960:

Mossa - Cormonese, San Giovanni - Mariano, Ronchi - Torriana, Itala - Romans, Amoco - Muggesana, Juventina - CRDA in Libertas - Edera, ki bo odigrana 19. marca.

RUGBY

CHAMBERY, 15. — Vsakoletno srečanje v rugbyju med juniorskima reprezentancama Italije in Francije bo v nedeljo 10. aprila v Chamberyju.

Po olimpijski kolajni v... profesionizem

TORONTO, 15. — Kanadčanka Barbara Wagner in Robert Paul, ki sta letos žela na zimski olimpiadi v Squaw Valleyu in na svetovnem prvenstvu največje uspehe, sta sklenila stopiti med... profesioniste.

Kanadski par si je med zimskošportnimi olimpijskimi igrami zagotovil prvo mesto v umetnem drsanju in si je priboril zlato kolajno. Nič manj nista bila uspešna na svetovnem prvenstvu, kjer sta si priborila nad vse častni naslov.

Sedaj pa bosta opustila diletantizem, ker ne prinaša dobičke kot profesionalni nastopi. Kanadčana bosta nastopila še nekajkrat v domovini in v Nemčiji, jeseni pa bosta zapustila vrste diletantov in se preselila med profesionalce.

Športne novice iz Kopra

Uspešen nastop Koprčank v rokometu v Pulju

Letni občni zbor članov strelske organizacije V nedeljo nadaljevanje prvenstva v slovenski nogometni conski in primorski ligi

V nedeljo dopoldne je bil v Kopru redni letni občni zbor okrajne strelske organizacije. Med športnimi panogami je strelstvo v okraju vsekakor na prvem mestu glede članstva. Zlasti v zadnjih dveh letih so zabeležili nagel vzpon. Medtem ko je bilo leta 1958 le nekaj nad 600 članov, jih je zdaj že nad 2.300. Lani so ustanovili kar 11 strelskih družin in 9 sekcij.

Razumljivo je seveda, da naglo večanje članstva postavlja pred organizacijo odgovorno nalogo, kako urediti nova strelišča ter oskrbeti rekvizite. Sicer je res, da je dobila Postojna pred kratkim moderno strelišče za malokalibrsko puško in da bodo letos zgradili podobni strelišči tudi v Izoli in Pivki, vendar s tem problem še ni rešen. Potrebno bo zbrati precej sredstev in žrtvovati mnogo prostovoljnih delovnih ur, da bi prišli do nujno potrebnih objektov tudi drugod. Sicer pa je pripravljenost članstva za prostovoljno delo kar precejšnja.

Na skupščini so se tudi pogovorili o organiziranju instruktorskih tečajev ter o razširitvi strelstva med delovne kolektive in v šole.

* * *

V nedeljo se bo nadaljevalo prvenstvo v slovenski conski ligi in v primorski nogometni ligi. Prvo kolo bo za primorska predstavnika v slovenski ligi precej brezizgledno. Izolčani se bodo pomerili v Ljubljani z Ljubljano, Nova Gorica pa v Mariboru z Branikom. Toda tudi v primeru neuspeha ne gre metati puške v koruzo. Zlasti Nova Gorica ima lepe možnosti za obstanek v slovenski ligi, saj razpolaga z dovolj igralci in tudi priprave so bile skrbne.

V neugodnem položaju pa je Izola, ki ji občutno primanjkuje igralcev.

V primorskem prvenstvu se bodo v nedeljo pomerili naslednji pari: Adria - Tomos, Rudar - Tabor, Anhovo - Branik, Il. Bistrica - Sidro in Tolmin - Primorje. Postojna je prosta.

O formi primorskih enajstoric vemo zelo malo. Kaže pa, da sta se najbolj skrbno pripravljala Tomos in Postojna. Koprčani so v nedeljo pregazili Sidro kar z 9:0, Postojna pa je igrala v Novi Gorici z Novo Gorico 2:2.

* * *

Moštvo Fortituda iz Milj je pretekli teden odigralo prijateljsko tekmo v Piranu s Sidrom in zmagalo s 5:2 (4:1). Gostje so bili v prvem polčasu odločno boljši in so s hitrimi in enostavnimi kombinacijami povsem nadigrali domačine.

Sidro se je v drugem polčasu otreslo pritiska, sem pa tja pa je bilo celo v rahli premoči. Žal pa so bili napadalci premalo spretni, da bi zmanjšali razliko v golih iz prvega polčasa.

* * *

Koprski in piranski rokometaši so s. v nedeljo udeležili rokometnega turnirja istrskih mest v Pulju. Lahko trdimo, da je bila to največja rokometna prireditev v teh krajih, saj je nastopilo 14 moških in 9 ženskih ekip. Največji uspeh so dosegle Koprčanke, ki so osvojile drugo mesto. V finalu so, predvsem zaradi utrujenosti izgubile s Puljem z 1:4.

ALOJZ RAVBAR

SEDEM DOMAČIH ZGODB

TRETJA ZGODBA

FORTUNAT V PORTOROŽU

«Marika», je nekega poletnega dne rekel Fortunat, «v nedeljo pojde v Portorož klapa Trebencev. Ker še nisem bil tam, bi tudi jaz šel z njimi, če nimaš nič proti.»

«Le pojdi, samo glej, da se mi ne ožreš,» je rekla žena.

«Ne bom se, Marika, bodi brez skrbi, da se ne bom,» je slovesno zatrjeval Fortunat.

V nedeljo zjutraj se je skupina trebenskih možakarjev natovorila na kamion in hajdi proti Portorožu. Ko so prispeli tja, so se razkropili: eni so si šli ogledovat Portorož in okolico, drugi so se šli kopat, tretji pa so zavili na kozarec istrana. Med slednjimi je bil tudi Fortunat. Samo četrtinko ga bom, si je rekel ob vstopu v neko krčmo. Toda kakor prepad kliče prepad, tako je prva četrtinka priklicala drugo, druga tretjo in ko je bilo poldne je Fortunat še vedno sedel za mizo in se nacejal z refoškom. Da bi si šel ogledat Portorož, mu še na kraj pameti ni prišlo več. Še manj pa ga je mikalo, da bi se šel kopat. Saj je bilo tako peklensko vroče, da se je kopal kar za mizo. Toda vso vlago, ki je izpuhtevala iz njega, je skrbno prilival v obliki prvovrstne črnice. Ko se je je pošteno nacukal, je zaspal za mizo in ko se je zbudil, je nadaljeval tam, kjer je prenehal, preden je zaspal.

Pod večer se je odmajal pred Palace Hotel, kjer je stal kamion. Tam so bili zbrani že vsi njegovi soizletniki. Zaskrbljeno so zijali v šoferja, ki je dolgo nekaj bezal po motorju. Nazadnje je ugotovil, da je nastala večja okvara na motorju in da ne bodo mogli tisti večer domov. Možakarji so se spogledali. Kaj sedaj? Treba bo pač prenočiti v Portorožu in počakati jutrišnji dan, ko bo kamion popravljen. Fortunat je bil tega skoraj vesel. Bo vsaj enkrat v življenju spal v hotelu. Povsod je že spal: v kasarni, v bolnišnici, v zaporu, kamor so ga svoj čas zašili zastran politike, spal je že v strelskih jarkih in v kavernah na gališki in soški fronti, na seniku in v hlevu, le v hotelu ni še nikdar spal. Bo vsaj enkrat poskusil, kako se spi v hotelski postelji, si je mislil.

In res so jo možakarji zavili v neki cenejši hotel in dobili sobe v drugem nadstropju. Po štirje bodo spali v eni sobi, vsak na svoji postelji. Ko si je Fortunat ogledal sobo, v kateri bo spal s tremi drugimi sovaščani, je otipal posteljo, ki je stala za vrati, in je ugotovil, da je udobna in da se bo imenitno odpočil v njej. Nato jo je mahnil v neki bife.

Bilo je okrog polnoči, ko se je vračal v hotel, kjer so njegovi sovaščani že spali. Vtem je zmanjkalo električnega toka in ves Portorož se je pogreznil v gosto temo. Ko je pritipal v hotel, ga je vratar s svečo v roki spremil v sobo. Brž ko se je sezul in slekel, je začutil potrebo po stranišču. Ker pa ni vedel, kje je, je zbudil Mičeta, ki je spal v sosedni postelji, in ga vprašal, kje je tista reč.

«Sedma vrata na levo,» je na pol v snu zamomljal Miče.

Fortunat je tipaje odšel iz sobe in zavil na levo po hodniku, ki je bil temen kakor krtov rov. Da bi našel zaželena vrata, je hodil ob steni in šlataje štel vrata, mimo katerih je šel. Ko je prišlatal do sedmih vrat, jih je odprl, se iznebil odvečne moče in se spet tipaje ob steni vračal v svojo sobo. Toda pri tem se je spotaknil ob vrag vedi kaj, se opotekel in padel. S težavo se je spet postavil navpik in tapal dalje. Ko je zatipal sedma vrata, je vstopil in zavil k svoji postelji. Toda — glej zlomka! Na njegovo veliko začudenje je ugotovil, da je med njegovo odsotnostjo nekdo zlezel v njegovo posteljo in da že vleče dreto tako, da ga je veselje poslušati.

«Ej, prijatelj, kaj pa počneš tukaj, a? Daj no, poberi se k vragu!» je stresal spečega.

«A? Ja, kaj pa je? Kdo pa si? Kaj bi rad?» je spraševal oné.

«Kako si prišel v mojo posteljo, bi rad vedel.»

«Vsaj povej, kdo si in če si pijan,» se je razvnel oné.

«Pravim ti, da se poberi na svoj prostor. Če ne bo šlo milo, pa s silo,» je zapretil Fortunat.

«Čuj, prav nič me ne mika, da bi zdajle uganjal burke s tabo, Fortunat. Jaz sem ves čas v svoji postelji, rad bi pa vedel, kaj iščeš tu.»

Fortunat je zaslutil, da nekaj ne more biti v redu. Tedaj je dejal:

«Svojo posteljo iščem, Nini, svojo posteljo. Šel sem na stranišče, zdaj pa vse kaže, da sem zašel, da bi me počilo!»

«Kje pa je tvoja postelja?»

«Zraven Mičeteve je, če veš kje spi Miče.»

«V drugi kamri na levo.»

Fortunat je tipaje odmotovili tja. Dotipal se je do prve postelje za vrati — a poglej, strelo! — v postelji je spal nekdo. Ampak zdaj ni bilo več dvoma: to je bila njegova postelja.

«Daj no, boter, nikar ne uganjaj neumnosti: zlezi iz moje postelje.»

Prizadeti je zagodel kakor medved, če ga zdramiš sredi zimskega spanja:

«Kaj hočeš? To je moja postelja. Kdo pa si?»

«Fortunat, Karlo. Fortunat,» je skoraj zajavkal.

«Kaj so te coprnice privlekle sem, kaj iščeš tu?»

Daj no, povej mi, kje spi Miče,» je zaprosil Fortunat.

«V drugi kamri na desni.»

«Ga ni tam.»

«Potem bo nemara tu zraven na levi.»

Fortunat se je bos in v gatah odmajal v sosedno spalnico, prišlatal je do prve postelje za vrati in spet ugotovil, da tudi tu nekdo drnjoha na vse mile viže.

«Kdo pa si?» je zagodrnjal tisti, ki ga je Fortunat zbudil.

«Jaz sem, Fortunat. Daj no, Riko, povej mi če veš, kje spi Miče.»

«Miče spi tu zraven na levi.»

Ko je priklamal v sosedno sobo in potipal posteljo za vrati, je ugotovil, da tudi tu že spi nekdo. Tedaj je zbudil spečega in ga zaprosil:

«Ti, kdor si že, povej mi, kje spi Miče.»

«Tu zraven na desni, če se ne motim.»

«Ni ga tam.»

«Potem je gotovo v prvi kamri na levi.»

«Tudi tam ga ni.»

«Potem pa nimam pojma, kje je.»

«Tudi jaz ne,» je zastonal Fortunat in ves obupan odkolovratil na hodnik. Tam se je opotekel na kam na levo in spet na desno in se nazadnje vsa izmučen ulegel na hodnik in zaspal.

Ko se je zdanilo, se je zbudil in ugotovil, da je spal pred vrati sobe, kjer je bila njegova postelja. Tuhtal je, kako se je vse to zgodilo, a ni mogel prav tuhtati, da se je, potem ko je padel in vstal, nevede zasukal tako, da je nadaljeval štetje vrat na nasprotni strani hodnika.

Tisto jutro ga je neki sovaščan vprašal:

«Kako si kaj spal, Fortunat?»

«Tako kot še nikoli,» je zagodel in jezno pljunil.